

AKÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır.

Heydər Əliyev

DIPLOMAT

№ 06 (470) 8-14 Fevral, Şubat, İl-Sal 2022 *Həftəlik İctimai-siyasi qəzet* Qiyməti: 40 qəpik
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin *Rojnama heftename civakî û siyasî* Hêjaye:

Səh. 2
Prezident İlham Əliyev "Qobu" Enerji Qovşağının açılışında iştirak edib

Səh. 4
Biz türkmənlar Məsud Bərzani cənablarının yardımı ilə İraqda bir millət kimi tanındıq

Səh. 7
Serok Məsud Bərzani li Pîrmamê bi Hevserokê YNKê re civiya

Səh. 8
Serokwezîr Bərzani 52. salvegera Yekîtiya Nivîskarên Kurd pîroz kir

Səh. 9
Mîranî: Piştî Mam Celal ti sêdeke serokomariya İraqê ji Kurdan re çênebûye

Səh. 10
Hunermendekî Kurd doz li Cibûrî û Qeymeqamê Kerkûkê vekir

Səh. 7
Sîrwan Bərzani: Amerîkî ji ber operasyonên Pêşmerge û Artêşa İraqê yê li dijî DAİŞê kêfxweş in

1947-ci il. Bağirov və Bərzani. Kürd Peşmərgələrinin Bakıdan köçürülməsi

1905-06-cı illərdə erməni müsəlman davasında Kürd Xalqının rolu

"ŞER LI CİYA", Romana Kurdî û Elîyê Evdilrehman

Li Tirkîyê û Bakurê Kürdistanê 76 baroyan li dijî bihayên elektrîkê daxuyaniyek belav kirin

Беннет — Байдену: даже если соглашения Ираном не будет, ничего страшного

Власти Курдистана подписали меморандум для строительства первой железной дороги

Səh. 6
Mazlûm Kobani: Daxwaza Şamê ne cihê qəbûlkinê ye

Səh. 8
General Michael Erik Kurilla: Kurd hevpeymanên jêhatî û cihê baweriyê ne

Səh. 18
Касем аль-Араджи: Из тюрьмы в Хасаке сбежали 20 особо опасных членов ИГ

Səh. 10
Serdozgeriya Komarê ya Enqerê Leyla Guven de doznameyeke nû amade kir

Prezident İlham Əliyev "Qobu" Enerji Qovşağının açılışında iştirak edib

Fevralın 11-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev "Qobu" Enerji Qovşağının - yükötürmə gücü 1000 meqavat olan 330/220/110 kilovoltluq "Qobu" yarımstansiyasının və 385 meqavatlıq "Qobu" Elektrik Stansiyasının açılışında iştirak edib.

"Azərenerji" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin prezidenti Baba Rzaev dövlətimizin başçısına görülən işlər barədə məlumat verdi.

Prezident İlham Əliyevin 2020-ci ilin avqustunda təməlini qoyduğu 385 meqavatlıq "Qobu" Elektrik Stansiyası və yükötürmə gücü 1000 meqavat olan 330/220/110 kilovoltluq "Qobu" yarımstansiyası rekord müddətdə tikilib. Azərbaycan energetikası tarixində ilk dəfə istilik elektrik stansiyasının layihələndirilməsini xarici institutlar deyil, "Azərenerji" ASC-nin Layihə-Axtarış Energetika İnstitutu layihələndirib və tikintini də yerli şirkət həyata keçirib. Ən əsası odur ki, burada tikilən yarımstansiya Bakıda inşa olunan ilk 330 kilovoltluq yarımstansiya.

Prezident İlham Əliyev "Qobu" Enerji Qovşağını işə saldı.

Məlumat verildi ki, istər elektrik stansiyasının, istərsə də yarımstansiyanın tikinti prosesi fasiləsiz rejimdə aparılıb. Elektrik stansiyasının maşın zalları, qazpaylayıcı stansiya, anbar, emalatxana binaları, yarımstansiyanın açıq paylayıcı qurğuları, idarəetmə mərkəzi, mühəndis korpusu və başqa yardımçı binalar paralel şək-

ildə tikilib. Aqreqatların, avadanlığın, texnika və materialların daşınması, quraşdırılması, tikintisi, yüksək gərginlikli ötürücü xətlərin çəkilməsi kimi mürəkkəb proseslər də sinxron şəkildə aparılıb. Beləliklə, "Qobu" Enerji Qovşağının tikintisi nəzərdə tutulan müddətdə başa çatdırılıb.

"Qobu" Enerji Qovşağı ölkəmizdə, xüsusilə Bakıda və Abşeron yarımadasında elektrik enerjisinə sürətlə artan tələbatı ödəmək, paytaxtın və yarımadaanın regionlardakı elektrik stansiyalarından asılılığını azaltmaq, elektrik enerjisi ilə təchizatın dayanıqlılığını və etibarlılığını maksimum səviyyəyə çatdırmaq, texniki itkiləri azaltmaq, sistem qəzası təhlükəsini minimuma endirmək, Bakıda və

Abşeron yarımadasında tənzimləyici generasiya gücü funksiyasını üzərinə götürərək 500 kilovoltluq "Abşeron" yarımstansiyasının əvəzedicisi funksiyasını daşımaq, paytaxtın 330 kilovoltluq dairəvi elektrik təchizat sistemini yaratmaq və digər amillər baxımından olduqca əhəmiyyətlidir.

Bildirildi ki, yükötürmə gücü 1000 meqavat olan 330/220/110 kilovoltluq "Qobu" yarımstansiyasında isə ən müasir avadanlıq quraşdırılan 330 kilovoltluq açıq paylayıcı qurğu inşa edilib. Eyni zamanda, həmin qurğunun yanında 220 kilovoltluq açıq paylayıcı qurğu yaradılıb və yarımstansiyalar üçün hər birinin gücü 250 meqavolt-ampere olan 4 avtotransformator quraşdırılıb. 110 kilovoltluq açıq

paylayıcı qurğu isə "Qobu" Elektrik Stansiyasının qarşısında tikilib.

Yarımstansiyanın ərazisində müasir mikroprosessor tipli rəqəmsal idarəetmə və mühafizə panelləri ilə təchiz olunmuş yeni nəsil avadanlıqdan ibarət idarəetmə binası tikilib. Yarımstansiyada məsafədən idarə olunan mikro-SCADA dispetçer idarəetmə sistemi, əks-qəza avtomatikası sistemi qurulub. Rəqəmsal enerjisistem konsepsiyasına uyğun olaraq istismara verilən yarımstansiyada aktivlərin, proseslərin, resursların idarə edilməsi, tədarük və paylanma zəncirlərinin təkmilləşdirilməsi, qüsurların vaxtında aradan qaldırılması, problemlərin tez həlli proqram təminatı vasitəsilə avtomatik həyata keçiriləcək.

İdarəetmə mərkəzi ilə yanaşı, mühəndis yataqxana korpusu inşa edilib, işçi heyət üçün xidməti otaqlar, fasiləsiz əmək fəaliyyətini təmin edən şərait yaradılıb. Yarımstansiyanın ərazisində abadlıq işləri görüldü, daxili yollar çəkilib.

Qeyd edək ki, ən müasir üslubda inşa olunan 385 meqavatlıq "Qobu" Elektrik Stansiyasında isə 4 maşın zalı tikilib və ümumilikdə 21 aqreqat quraşdırılıb. Bu aqreqatların hər birinin gücü 18,3 meqavattır. Burada 7 ədəd güc transformatoru quraşdırılaraq yarımstansiya ilə əlaqələndirilib.

"Qobu" Enerji Qovşağının enerjisistemə inteqrasiyası üçün Şirvan-dakı "Cənub" Elektrik Stansiyasına 108 kilometr məsafədə 330 kilovoltluq ötürücü xətt inşa edilib. Eyni zamanda, "Qobu" yarımstansiyasını strateji əhəmiyyətli 330 kilovoltluq "Yaşma" yarımstansiyası ilə əlaqələndirmək üçün 47 kilometr məsafədə 330 kilovoltluq elektrik verilişi xətti çəkilib. Bundan əlavə, 220 kilovoltluq 5-ci "Abşeron", 5-ci "Cənub" və 110 kilovoltluq 3-cü, 4-cü "Putu" hava xətlərinin giriş-çıxış sxemi ilə yarımstansiyaya qoşulması işləri başa çatdırılıb.

Beləliklə, səhralığı xatırladan ərazidə cəmi bir il ərzində yüksək gərginlikli ötürücü xətlərin, 385 meqavatlıq elektrik stansiyasının və 330/220/110 kilovoltluq yarımstansiyanın bir araya gətirildiyi böyük enerji şəhəri salınmaqla son illərin ən böyük infrastruktur layihələrindən biri reallaşdırılıb.

Prezident İlham Əliyev yenidən qurulan 330 kilovoltluq "Yaşma" qovşaq yarımstansiyasının açılışında iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yenidən qurulan dövlətlərarası strateji əhəmiyyətə malik 330/220/110/10 kilovoltluq "Yaşma" qovşaq yarımstansiyasının açılışında iştirak edib.

"Azərenerji" ASC-nin prezidenti Baba Rzaev dövlətimizin başçısına görülən işlər barədə məlumat verdi.

Rusiya-Azərbaycan enerji sistemlərini əlaqələndirərək, dövlətlərarası qovşaq yarımstansiyası funksiyasını daşıyan "Yaşma" yarımstansiyası ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1971-ci ildə tikilib. Yarımstansiya dənizə yaxın, nəmişlik ərazidə yerləşdiyi üçün dəmir-beton və metal-konstruksiyaların aşınması, həmçinin uzunmüddətli istismar nəticəsində avadanlığın köhnəlməsi, izolyasiya parametrlərinin pisləşməsi tez-tez qısaqapanma hadisəsinin baş verməsinə səbəb olurdu. Bundan əlavə, sistem qəzalarının başvermə ehtimalı və sürətlə artan tələbatı ödəyə bilməməsi ilə əlaqədar yarımstansiya Prezident İlham Əliyevin tapşırığı ilə rəqəmsal qaydada tam yenidən qurulub. Spesifik sahə olduğundan yenidənqurma işləri yerli mütəxəssislər tərəfindən növbətçilik əsasında, elektrik gərginliyi saxlanılmaqla aparıldığı üçün yarımstansiyanın

fəaliyyətində fasilə yaranmayıb.

"Sumqayıt", "Qobu", "Xaçmaz" elektrik stansiyaları ilə birləşən, "Azərbaycan" İstilik Elektrik Stansiyası və "Cənub" Elektrik Stansiyası ilə isə "Abşeron" yarımstansiyası vasitəsilə əlaqələndirildiyindən çox mühüm strateji funksiyaları üzərinə götürən "Yaşma" qovşaq yarımstansiyasının "Qobu" Enerji Qovşağına, bu ilin yanvarında əsası qoyulan "Xızı-Abşeron" Külək Elektrik Stansiyası və tikintisinə başlanılacaq yeni "Yaşma" Elektrik Stansiyasının enerji sistemə inteqrasiyasının həyata keçirilməsi üçün yeni yuvalar quraşdırılıb. Şimal-şərq rayonlarının və Abşeron yarımadasının enerji təchizatında müstəsna əhəmiyyət kəsb edən "Yaşma" yarımstansiyasında 330, 220 və 110 kilovoltluq açıq paylayıcı qurğular sökülərək genişləndirilmiş formada yenidən qurulub. Burada hər birinin gücü 250 meqavat olan üç yeni avtotransformator quraşdırılıb. Nəticədə yarımstansiyanın ümumi gücü 110 meqavat artırılmaqla 750 meqavata çatdırılıb. "Qobu" Elektrik Stansiyasından "Yaşma" yarımstansiyasına 47 kilometr məsafədə 330 kilovoltluq ötürmə xətti çəkilib.

Prezident İlham Əliyev yarımstansiyayı işə saldı.

Məlumat verildi ki, enerji siste-

mində ilk dəfə məhz bu yarımstansiyada respublikanın şimal-şərq rayonlarının və Abşeron yarımadasının reaktiv gücünü kompensasiya edə biləcək şuntlayıcı reaktor quraşdırılıb. 120 MVA gücündə idarə olunan şuntlayıcı reaktor 330 kilovoltluq elektrik verilişi xətlərinin tutum reaktiv gücünü qəbul edərək tənzimləyəcək, xətlərin ötürmə qabiliyyətini artırmaqla bərabər, texniki itkiləri azaldacaq və bununla yükün keyfiyyətini yüksəltməyə, böyük miqdarda elektrik enerjisinə və maliyyə vəsaitinə qənaət etmiş olacaq.

Yarımstansiyanın ərazisində yeni idarəetmə mərkəzi tikilib. Burada yeni əks-qəza avtomat-

tikasi sistemi yaradılıb, yerli mikro-SCADA dispetçer idarəetmə sistemi qurulub və enerjisistem mərkəzi SCADA sistemə inteqrasiya olunub. Rəqəmsal enerjisistem konsepsiyasına uyğun olaraq, yarımstansiyalarda aktivlərin, proseslərin, resursların idarə edilməsi, tədarük və paylanma zəncirlərinin təkmilləşdirilməsi, qüsurların vaxtında aradan qaldırılması, açılıb-qoşulma əməliyyatları proqram təminatı vasitəsilə avtomatik həyata keçirilir.

Bakı-Quba magistral yolundan yarımstansiyaya qədər dörd kilometr məsafədə yol təmir edilib, bir kilometr məsafədə yeni yol çəkilib

və daxili yollar salınıb.

Sistem əhəmiyyətli 330/220/110/10 kilovoltluq "Yaşma" yarımstansiyasının əsaslı yenidən qurulması ilə onun yükötürmə qabiliyyətinin artırılmasına, dövlətlərarası və ölkədaxili elektrik təchizatının etibarlılığının və dayanıqlılığının yüksəldilməsinə, itkilərin azaldılmasına, müasir texnologiyaların tətbiqinə nail olunub. Ən müasir idarəetmə, rele mühafizəsi və avtomatika dövrələrinin quraşdırılması avadanlıqların imtinası və zədələnməsinin qarşısının alınmasını, mühafizələrin cəld, selektiv, etibarlı işini və operativ əməliyyatların çevikliyini təmin edəcək.

YAP Laçın Rayon Təşkilatının sədri İlqar İlyasov rayon ictimaiyyətinə təqdim olunmuşdur

Yeni Azərbaycan Partiyasının Laçın Rayon Təşkilatına 2022-ci il 28 yanvar tarixdə YAP İdarə heyətinin qərarı ilə yüksək etimad göstərilərək sədr vəzifəsinə təyin olunmuş İlqar

uğurlar arzulanmışdır. Rayon rəhbəri qeyd etmişdir ki, Azərbaycan xalqının Ümummilli lideri Heydər Əliyev ideyaları bu gün onun layiqli davamçısı, Azərbaycan Respub-

paqlarımızın işğaldan azad edilməsi, ərazi bütövlüyümüzün bərpası Azərbaycanın dünyada nüfuzunu daha da yüksəltdi, mövqelərini möhkəmləndirdi. Təbii ki, bütün bunlar Azərbaycanın bütün vətəndaşları kimi, siyasi partiyalar tərəfindən də dəstəkləndi. Siyasi partiyaların mütləq əksəriyyəti ölkə başçısı cənab İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasəti qətiyyətlə dəstəkləməsi ölkəmizdə milli birliyin və həmrəyliyin təmin olunmasında mühüm rol oynadı.

Tədbirdə çıxış edənlər Məmməd Süleymanov, Şəbnəm Uğurlu, Qurban Həsənov və Sədaqət Məhərrəmov müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi, Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin 1992-ci il noyabrın 21-də təsis etdiyi və məhz bundan sonra ölkəmizin parlaq gələcəyini müəyyənləşdirən Yeni Azərbaycan Partiyasının fəaliyyətindən söhbət açmış, İlqar İlyasovun Yeni Azərbaycan Partiyasının Laçın Rayon Təşkilatına sədr təyin olunması münasibəti ilə onu təbrik edərək, ona ən xoş arzularını bildirmişlər.

Yeni Azərbaycan Partiyasının Laçın Rayon Təşkilatının sədri İlqar İlyasov ona göstərilən böyük etimada görə Ölkə başçısı, Yeni Azərbaycan Partiyasının sədri cənab İlham Əliyevə dərin minnətdarlığını ifadə edərək, bu şərəfli vəzifəni layiqincə icra etmək üçün var gücü ilə çalışacağını bildirmişdir. Sonda Laçın Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı Aqil Nəzərli bir daha Yeni Azərbaycan Partiyasının Laçın Rayon Təşkilatına sədri İlqar İlyasovu rayon sakinləri adından təbrik etmiş, ona bu şərəfli işdə yeni-yeni uğurlar arzulamışdır.

Süleyman oğlu İlyasov 2022-ci il 11 fevral tarixdə Laçın Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı Aqil Nəzərli tərəfindən Laçın rayon ictimaiyyəti nümayəndələrinə təqdim edilmişdir.

Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradıcısı və qurucusu, xalqımızın Ümummilli lideri Heydər Əliyevin Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin inzibati binası önündə ucaldılmış büstü önünə tədbir iştirakçıları tərəfindən tər güllər qoyulduqdan sonra tədbir karantin qaydalarına uyğun olaraq, Laçın Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı aparatının akt zalında davam etdirilmişdir.

Tədbiri giriş sözü ilə açan Laçın Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı Aqil Nəzərli İlqar İlyasovun Yeni Azərbaycan Partiyasının Laçın Rayon Təşkilatına sədr təyin olunması münasibəti ilə onu təbrik edərək, rayon ictimaiyyəti nümayəndələrinə təqdim etmiş, bu şərəfli işdə ona yeni-yeni

likasının möhtərəm Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən çox uğurla həyata keçirilir. Nətiq qeyd etmişdir ki, Cənubi Qafqazın ən böyük siyasi partiyası olan Yeni Azərbaycan Partiyasının 2021-ci il 5 mart tarixdə keçirilmiş VII Qurultayı ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında çox önəmli bir hadisə oldu. Yeni Azərbaycan Partiyasının həmin Qurultayından sonra partiyanın həyatında yeni mərhələ başlamış, yeni qəbul olunmuş Nizamnaməyə əsasən partiyanın yeni strukturu yaradılmış, partiyada kadr islahatlarının yeni xətti müəyyən edilmişdir. Məhz həmin kadr təyinatları da partiyanın kadr islahatlarının tərkib hissəsidir. Möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən islahatlar, Azərbaycanın gücünün, qüdrətinin artması, xüsusilə də 44 günlük Vətən müharibəsi nəticəsində tor-

Daşkəsəndə Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin yaradılmasının 10-cu ildönümü qeyd olunub

Fevralın 12-də Daşkəsəndə Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin yaradılmasının on illik yubileyi münasibəti ilə Daşkəsən rayon İcra

rəhbərləri, təxsis olunmuş hərbiçilər, Vətən Müharibəsi qaziləri, şəhid ailələri, ziyalılar və aşısaqqallar ümummilli lider Heydər Əliyevin

Hakimiyyəti başçısının müavini Vüqar Məmmədov, SHXÇDX-nin Daşkəsən rayon bölməsinin rəisi Mirqasım Abbasov, bölmənin əməkdaşları, rayonun hüquq-mühafizə orqanlarının

Daşkəsən şəhərinin mərkəzində ucaldılmış abidəsinə ziyarət edərək önünə gül düzüblər.

Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Vüqar Məmmədov Daşkəsən

Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əhəd Əbiyevin və rayon ictimaiyyətinin adından Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi, general-polkovnik hörmətli Arzu Rəhimov başda olmaqla, Xidmətin bütün şəxsi heyətini, o cümlədən də Daşkəsən rayon bölməsinin rəisi mayor Mirqasım Abbasovun simasında bölmənin əməkdaşlarını Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin yaradılmasının 10 illik yubiley gününə münasibəti ilə təbrik edib, onlara məsul və şərəfli işlərində yeni uğurlar, möhkəm cansağlığı arzulayıb.

Əlamətdar peşə bayramı günündə Dövlət Xidməti tərəfindən Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin Daşkəsən rayon bölməsinin əməkdaşlarına, o cümlədən gənclərin çağırışa qədərki hazırlığı üzrə rəhbərlərə fəxri fərman və mükafatlar təqdim edilib.

"Narkomaniyaya YOX deyək" mövzusunda maarifləndirici tədbir

Növbəti dəfə fevralın 11-də Suraxanı Rayon Polis İdarəsinin təşəbbüsü və Rayon İcra Hakimiyyətinin dəstəyi ilə "narkomaniyaya YOX deyək" mövzusunda maarifləndirici tədbir Suraxanı rayonu, Ə.Eyvazov adına 275 №-li tam orta məktəbdə keçirilmişdir.

Tədbirdə Suraxanı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əziz Əzizov, Rayon Polis İdarəsinin rəisi Süleyman Neymətov, Rayon Prokuroru Rəşid Mahmudov, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Suraxanı rayon İdarəsinin rəisi Rauf Məmmədov, RİHB-nin müavini Könül xanım Axundova, hüquq-mühafizə orqan-

larının əməkdaşları, məktəbin şagird və müəllim kollektivi iştirak etmişlər.

Tədbirdə çıxış edən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əziz Əzizov müasir dövrümüzdə insanlıq üçün böyük bəlaya çevrilən narkomaniya ilə mübarizənin vacibliyindən, yeniyetmə və gənclər arasında narkomaniyanın qarşısının alınması istiqamətində daim ictimai nəzarətin zəruriliyindən bəhs etmiş, eləcə də narkomaniyanın gətirdiyi bəlalara, onun istifadəçilərinin qarşılaşdığı faciələr barədə ətraflı məlumat vermişdir.

Həmçinin, Rayon Polis

İdarəsinin rəisi Süleyman Neymətov, Rayon Prokuroru Rəşid Mahmudov və Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Suraxanı rayon İdarəsinin rəisi Rauf Məmmədov çıxış edərək gənclərə narkomaniyanın fəsadları haqqında ətraflı məlumat vermiş, sağlam həyat tərzinin üstünlüklərini onlara hərtərəfli çatdırmış, eləcə də ölkəmizdə narkomaniya ilə mübarizə sahəsində görülən işlərdən bəhs etmişlər.

Tədbirdə şagirdlərin təqdimatında narkotik vasitələrdən istifadə, onun yaratdığı fəsadlardan bəhs edən video-çarx və tamaşa nümayiş olunmuşdur.

Niyazi Bayramov yubiley medalı ilə təltif olunub

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov Dövlət Gömrük Komitəsinin 30 illik yubileyi münasibətilə yubiley medalı ilə təltif olunub. Ona Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri, gömrük xidməti general-

polkovniki Səfər Mehdiyevin müvafiq əmrilə "Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin 30 illiyi (1992-2022)" Azərbaycan Respublikasının yubiley medalı verilib.

Medal DGK-nin Qərb Ərazi Baş Gömrük İdarəsinin rəisi, gömrük xidməti general-mayoru Telman Mehdiyev tərəfindən təqdim edilib. Niyazi Bayramov Azərbaycan gömrüyünün yaranmasının 30 illik yubileyi münasibətilə bu sahədə çalışanların peşə bayramını təbrik edib və işlərində uğurlar arzulayıb.

Samux rayonunda koronavirus pandemiyasına qarşı mübarizə tədbirləri çərçivəsində mobil qruplar ticarət obyektlərində əhali ilə maarifləndirici təbliğat işləri aparmışlar

Son günlər ölkə ərazisində COVID-19 infeksiyasına yoluxma sayının kəskin artması ilə əlaqədar Samux rayonunda da koronavirus pandemiyasına qarşı mübarizə tədbirləri gücləndirilib.

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın qəbul etdiyi qərarlara uyğun olaraq, rayonda karantin rejimi qaydalarının təmin olunması üçün nəzarət tədbirləri davam etdirilib.

İcra hakimiyyəti aparatının məsul nümayəndələrindən, polis əməkdaşlarından və könüllülərdən ibarət mobil qruplar karantin rejimi ilə əlaqədar müəyyənləşdirilmiş qaydalara əməl olunmasını təmin etmək üçün ictimai nəqliyyatda, ticarət və ictimai iaşə obyektlərində reydlər keçirir, əhali arasında maarifləndirici təbliğat işləri aparırlar.

İctimai nəqliyyatda və digər məkanlarda keçirilən növbəti reydlər zamanı vətəndaşlara pandemiyaya qarşı mübarizədə qoruyucu vasitələrdən, xüsusilə tibbi maskalardan istifadə edilməsinin, gigiyena qaydalarına riayət olunmasının, sosial məsafənin saxlanılmasının, eyni zamanda, COVID-19 infeksiyasına qarşı peyvənd olunmanın vacibliyi bir daha ətraflı izah olunub. Sakinlərin diqqətinə çatdırılıb ki, Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın tələblərinə düzgün riayət etmək hər kəsin vətəndaşlıq borcudur və bu qaydalara əməl etməyən şəxslər, qurumlar barəsində intizam tədbirləri həyata keçiriləcək.

Biz türkmanlar Məsud Barzani cənablarının yardımı ilə İraqda bir millət kimi tanındıq

İraqda iyirmidən fazla Türkman Mədəniyyət Mərkəzlərimiz var, iyirmidən artıq türkman adı ilə siyasi partiyamız, altıdan artıq teleyayım mərkəzlərimiz, onlarla mətbu orqanlarımız var və bunların bütün məsrəflərini Kürdistan hökuməti təmin edir

Müəssisim İraq Federativ Respublikasının Kürdistan bölgəsinin sabiq millət vəkili, Türkman Yazıçılar Birliyinin sədri, şair Əsəd Ərbildir

Mən hər il bir-iki dəfə İraqa gedirəm. Başqa xalqların nümayəndələri ilə yanaşı türkman xalqının da nümayəndələri, şair və yazıçıları ilə görüşlərim olur. Belə görüşlərdən biri də türkman əsilli millət vəkili və parlament üzvü, on üç kitabın müəllifi şair Əsəd Ərbildir.

Mən istərdim ki, Əsəd bəyin rəhbərliyi altında, bir sıra ziyalı, dövlət xadimi Ərbildən Azərbaycana gəlsin, Azərbaycanın ictimai-siyasi durumunu görsünlər, İraqın ictimai-siyasi reallıqlarını Azərbaycan xalqına çatdırsınlar. Nə vaxta kimi biz gələcəyik? İndi artıq növbə sizindir. Sizlər mütləq gəlməlisiniz! Gəlməlisiniz ona görə ki, əlaqələr yaransın. Çünki bu iki qardaş xalqın talehi demək olar ki, eynidir. Və ilk sualım belədir.

- Əsəd bəy, bildiyimiz kimi oktyabr ayında TBMM- i ordunun İraq ərazisinə girməsi və Kürdistan İşçi Partiyasının, yəni PKK- nın otuz illik mübarizəsini yox etmək üçün "təskərə" qəbul etdi. Və Qəndil dağlarındakı gerilla qərargahına, sığınacaqlarına və gerilla dəstələrinə ağır zərbələr vurmaq məqsədi ilə təyyarə, vertolyot, top, tank və müasir zirehli texnika ilə təcridən dırnağadək silahlanmış iyirmi minlik ordu ilə hərəkət etdi. Sizin bu məsələyə münasibətiniz necədir?

- İlk öncə çox xoş gəlmisiniz və sizin vasitə ilə bütün Azərbaycan xalqına saygı və salamımızı yetiririk.

Türkiyədə qəbul edilən "təskərə" yə biz bir İraqlı olaraq, türkman kimi və sonunda Kürdistan vətəndaşı kimi doğrudan-doğruya fikrimi (yanıtımı) bu şəkildə verəcəyəm. Türkiyənin çıxardığı "təskərə" Kürdistan İşçi Partiyasına (PKK) görə çıxarılıb. PKK sorunu da İraq sorunu deyil, yüzdə yüz Türkiyə sorundur. Onun üçün biz arzu edirik bu sorunu siyasət və ağıl-məntiqlə masa arxasında, dialoq yolu ilə, danışıqlar vasitəsi ilə öz həllini tapsın. İndiki dönmə küreləşmə dönmədir, demokratiya və sülh dönmədir. Müharibə, zorakılıq, işğal, yox etmə, millətə danmaq, qan tökmək zamanı deyil. Millətlər üzeyə (kosmosa) uçurlar, elmi axtarışlar, kəşflər dalınca iş aparırlar. Bundan belə silah yolu ilə heç nəyi çözmək olmaz, faşist Səddamın aqibəti göz qabağındadır. O "ənfal" planı ilə bizə hər zaman dayaq olan 185 min qəhrəman kürd övladını kütləvi şəkildə məhv etdi. Sonuc Səddamın başına nə gəldi yaxşı bilirsiniz. İnsanlıq olan yerdə, ağıl məntiq olan yerdə, sözsüz ki, insani amillər özünə yer tutmalıdır. Dünyanın nə qədər mübahisəli məsələləri olubsa, qanlar tökülübse əski zamanına da baxsaq sorum sonda masaya oturulub, danışıqlar yolu ilə diplomatik yollarla çözüldü. Ona görə də biz buradan türk qardaşlarımıza, Türkiyə rəhbərliyinə səslenirik: "İraq Kürdistanının bölgə rəhbəri Məsud Barzani

cənablarının burda yaşayan xalqlara verdiyi demokratik haqlar əgər Türkiyə rəhbərliyi də ordakı kürd xalqına verərsə mənə elə gəlir ki, nə PKK sorunu qalar, nə də iqtisadi çətinlik." Türkiyə kürdləri "Demokratik Muxtariyyət" barədə yeddi maddədən ibarət təklif irəli sürmüşlər və dövlət rəhbərinə təqdim etmişlər.

Həmin deklarasiyanı bir daha oxucuların nəzərinə çatdırırıq:

1. Türkiyənin ali kimliyi kimi kürd kimliyi də tanınmalı və qanun Konstitusiyada yer almalı.

2. Kürdlərin dili və mədəniyyəti qarşısında duran bütün qadağalar və əngəllər qaldırılmalı, ana dilində təhsil alma hüququ verilməli, Kürdistan bölgəsində kürd dili ikinci təhsil dili kimi qəbul edilməli, bununla da başqa azlıqların mədəni hüquqlarının yolu açılmalı.

3. Özünü ifadə etmək təməlinə düşüncə və inancın, siyasət yürütmək hüququ verilməli, ictimaiyyət arasında bərabərsizlik aradan qaldırılmalı.

4. Kürd və Türk ictimaiyyətinin bir-birini əfv etməsi məqsədi ilə birgə yaşayış çərçivəsində azad birlik təsis edilməli, Kürdistan Fəhlə Partiyasının rəhbəri də daxil olmaqla bütün siyasi məhbuslar buraxılmalı.

5. Xüsusi əməliyyatlar və döyüş aparmaq məqsədi ilə Kürdistan bölgəsində dislokasiya edilən əsgəri birliklər geri çəkilməli, qoruyuculuq sistemi aradan qaldırılmalı, əhalinin öz yurd-yuvalarına qaytarılması üçün mədəni və iqtisadi tədbirlər həyata keçirilməli.

6. Bölgədəki idarəetmədə yeni bir qanunla düzəlişlər aparılmalı və icrası gücləndirilməli.

7. Yuxarıda sadalanan maddələrlə bağlı əgər irəliyə doğru müsbət addım atılarsa, gerilla gücləri ictimaiyyətə dönüşünü saxlayacaq və silahı yerə qoyacaqdır.

Ədalət naminə etiraz edib deyə bilərəm ki, Kürdistan rəhbərliyi burada yaşayan bütün azsaylı xalqlara, eləcə də türkmanlara yuxarıdakı təkliflərdən on qat artıq haqq verib. Bunda qorxulu nə var?

Türkiyə rəsmilərinin verdiyi rəsmi rəqəmlərə görə Türkiyə Respublikası PKK -ya qarşı 380 milyard dollar pul xərcləyib, 4500 kürd kəndi boşaldılıb, 30 000 insanın həyatına son qoyulub və dövlət borca görə dünya dövlətlərindən asılı vəziyyətə düşüb. Təkcə son əməliyyatlarda 80 milyard dollar pul xərclənib. Görəsən PKK-ya qədərki inqilabi mübarizələr zamanı da daxil olmaqla bu günə qədər nə qədər sərmayələr izafi gedib? Əgər bu mənasız müharibələrə xərclənən paralar Türkiyə xalqının rifahına, qalxınmasına, inkişafına xərclənsəydi sizi inandırırım ki, Türkiyə bəlkə də iqtisadi baxımdan dünyanın qabaqcıl ölkələrindən biri olardı.

- Əsəd bəy, bir millət vəkili kimi, birinci, İraq Kürdistan bölgəsində kənar yaşayan türkmanları haqqında, ikincisi Kürdistan bölgəsində yaşayan türkmanların ictimai-siyasi durumu haqqında oxuculara məlumat verməyinizi xahiş edirəm.

- İraq ərazisində doğrudan-doğruya türkmanlar istədikləri haqların hamısına sahib deyillər, arzu edirik ki, daha fazla haqlar əldə edək. İraq içərisində türkmanların bütün hüquqi haqları əldə edə bilməməsinin bir neçə səbəbi var. İlk öncə türkmanların birliyinin olmaması, ikinci kənar qüvvələrin türkman xalqının içində öz mənafeyinə uyğun apardığı çirkin siyasət, bizim birliyimizi dağıtdı, parça-parça etdi və biz başqaları üçün oyuncağa çevrildik. Amma Kürdistan bölgəsində vəziyyət tamam başqadır. Kürdistan bölgəsinin rəhbəri Məsud Barzani cənabları, İraq anayasasına türkmanların adını demək olar ki, zorla qəbul etdirdi. Lakin İraq ərazisində türkmanlar dağıntı olduğu üçün türkman dilini dövlət dili kimi qəbul etmədilər. Çünki İraq parlamentində söz birliyimiz yox idi, hətta, bəzi türkmanlar ərəblərə səs verirdilər. Birliyimizin olmaması üzündən istəklərimizi

İraq parlamentinə qəbul edə bilmədik və zəif düşdük. Amma Kürdistan bölgəsində nəinki biz türkmanlar üçün, mən inamla deyirdim ki, Kürdüstanda yaşayan bütün azsaylı xalqlar üçün bütün demokratik-insani haqlar tanınıb. Mən başqan Məsud Barzani cənablarının toplantılarının birində dediyi sözləri xatırlatmaq istəyirəm. O, demişdi: "Biz kürdlər işğalçı dövlətlər tərəfindən o qədər faciələr, zülm, dəhşətlər görmüşük ki, bunu sadalamaqla bitirmək olmaz, biz yaşadığımız faciələri bizimlə birlikdə yaşayan türkman, asuri, kıldani xalqları da yaşayıblar. Mən Məsud Barzani heç vaxt icazə vermərəm ki, bizimlə çiyin-çiyinə mübarizə aparan xalqlar hər hansı bir haqsızlığa məruz qalsın. Kürdüstanda yaşayan hər hansı bir xalqın bir fərdi varsa biz onunda bütün insani haqqını vermişik və gələcəkdə hər hansı bir istəkləri olarsa böyük məmnuniyyətlə yerinə yetirməyə çalışacağıq". Cənab Barzaninin bu çıxışı hamımızı məchub etdi, sevindirdi.

İndi 127 üzvdən ibarət Parlamentimiz var və İraq tarixində ilk dəfə olaraq dörd türkman millət vəkili Kürdistan parlamentində təmsil olunur. Hökumət içində iki nazirimiz var, onların biri sənaye naziridir, digəri isə dövlət naziridir. İraq anayasasında özümüzü tanıdı bilməsək də, biz Kürdistan anayasasında Məsud Barzani cənablarının yardımı ilə bir

millət kimi tanındıq. Çünki Kürd qardaşlarımızın yaşadıkları faciələri biz də birgə yaşamışdıq. İndi Kürdistan bölgəsində kürdlərdən sonra biz ikinci millətlik. Qaldı təhsil məsələsinə, 1991-ci ildən sonra hansı ki faşist Səddam rejimi dağıldı, biz ilk ibtidai siniflərimizi açdıq. İstambul şivəsi ilə dərslərə başladığımız. Yaxşı olardı ki, Azərbaycan hökuməti Kürdistan hökuməti ilə əlaqə yaratsın, məktəblərimizdə azəri şivəsi ilə dərslər keçirilsin. Çünki türkman ləhçəsi ilə Azərbaycan ləhçəsi demək olar ki, eynidir. İndi Kürdistanın paytaxtı Ərbildə 13 məktəbimiz var, doqquz ipdəi, dördü isə orta məktəblərdir. Əz etmək istərdim oxucular bilsinlər ki, iyirmidən fazla Türkman Mədəniyyət Mərkəzlərimiz var, iyirmidən artıq türkman adı ilə siyasi partiyamız, altıdan artıq teleyayım mərkəzlərimiz, onlarla mətbu orqanlarımız var və bunların bütün məsrəflərini Kürdistan hökuməti təmin edir. Bu yaxınlarda parlamentdə Kürdistan Milli Elmlər Akademiyasının yaradılması məsələsinə baxıldı. Bununla bağlı biz, türkmanlar da Kürdistan parlamentinə öz diləkçəmizi verdik ki, akademiya türkman dilinin şöbəsi açılсын. Bu məsələ ilə bağlı Kürdistan Parlamentinin rəhbəri Ədnan Müfti yeni təkliflə çıxış etdi və bildirdi ki, Kürdistan Milli Elmlər Akademiyasında Kürdüstanda yaşayan bütün xalqların dilində şöbələr açılсын və o xalqların tarixini, mədəniyyətini, keçmişini tədqiq etsin. Bu təşəbbüs

Kürdüstanda yaşayan xalqlar tərəfindən, eləcə də biz türkmanlar tərəfindən böyük rəğbətlə qarşılandı. İndiyə qədər türkman xalqının kitabxanası olmamışdır, Xalq əsrlərdir kitabları evlərində saxlamış, nəslədən nəslə çatdırmışdır. İnanıram ki, xalq milli birliyi üçün evlərində olan dəyərli kitabları Türkman Akademiyasına təqdim edəcək və əllərdə saxlanılan xəzinə xalqın ixtiyarına verəcəkdir və bununla da qismən olsa da, türkman xalqını dünyaya tanıdacağıq. İstərdim oxucular bilsinlər ki, yuxarıda sadalananlar Kürdistan bölgəsində yaranıb. Lakin İraq daxilində birlik və bərabərliyimizin olmaması bizi hər bir imkandan məhrum etdi.

- Əsəd bəy, Sizin, yəni türkmanların birliyi niyə pozuldu, bunun günahı kimdədi və kimdir günahkar?

- Tahir bəy, bunun çox şəxəli tərəfləri var, danışıqla bitməz. Mən oxuculara qısa da olsa bəzi məqamları açıqlamağa çalışacam. Səddamın süqutundan sonra, bir çox dövlətlər öz mənfəətləri üçün İraqın daxili işlərinə müdaxilə etdilər. ABŞ başda olmaqla, İngiltərə, İran, Türkiyə, Suriya, Rusiya və Avropanın demək olar ki, bütün dövlətləri müdaxilədə bulundular. Burdakı xalqları qarşı qarşıya qoydular, bəzilərinə pul-para ilə ələ aldılar, bəzilərinə vədlər verərək aldatdılar, burdakı xalqların birliyini pozdular və zəif salaraq qismən də olsa məqsədlərinə nail oldular.

- Əsəd bəy, İraq hökumətinin türkmanlara münasibəti necədir? Kürdistan hökumətinin türkmanlara münasibəti necədir?

- İraqdakı türkmanlarla və Kürdüstandakı türkmanların fərqi, Tahir bəy, bu suala çox qısa cavab verəcəm. Kürdüstandakı türkmanların ümumi vəziyyəti və durumunu dağın zirvəsi, İraqdakı türkmanların durumunu isə həmin dağın ətəyi kimi müqayisə edə bilərəm. Bu fərq mənə heç bir izahat lazım deyil.

- Əsəd bəy, olmazmı türkman millət vəkili və ziyalıları Azərbaycan hökumətinə bir diləkçə göndərsinlər və bildirsinlər ki, biz istəyirik Azərbaycan və Kürdistan hökumətlərarası ictimai-siyasi və dostluq əlaqələri yaransın. Belə bir addım atmaq olar, ya yox?

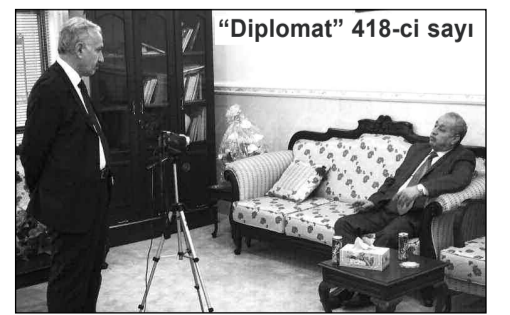
- Dünyada elə bir şey olmaz ki, mümkün olmasın. İstəklər olan yerdə əlaqələr də olmalıdır və sözsüz olmalıdır. İndi bir sox ölkələrdən iş adamları Kürdüstana gəlir, külli miqdarda sərmayələr qoyub işləyirlər. Eləcə də Türkiyədən minlərlə şirkət hal-hazırda burada çalışır. Niyə bizə doğma olan əzizlərimiz Azərbaycandan gəlib işləməsinlər? Nə qədər əlaqələrimiz tez yaranarsa, birliyimiz bir o qədər güclü olar, dostluq əlaqələrimiz möhkəmlənər. Əvvəl siz dövlət olaraq gəlin, biz də sizinlə qürurlanaq Kürdistan hökuməti qarşısında məsələ qaldıraq. Tahir bəy, niyə Rusiyanın, Türkiyənin, Fransanın və bir çox ölkələrin konsulluğu Kürdüstanda olsun, Azərbaycanın nümayəndəliyi olmasın? Biz Azərbaycanı özümüzün doğma vətəni hesab edirik. Nə üçün, Kürdistanın nümayəndəliyi Anqarada, Moskvada, Avropanın bir sıra ölkələrində olsun, Azərbaycanda olmasın? Nə üçün Azərbaycan rəhbərliyi bizə dost əlini uzatmır?

- Müsahibəyə görə çox sağ olun.

- Mən təşəkkür edirəm, xoş gəlmisiniz.

Müsahibəni apardı:

Tahir Süleyman

"Diplomat" 418-ci sayı

1947-ci il. Bağirov və Bərzani. Kürd Peşmərgələrinin Bakıdan köçürülməsi

Kürd xalqının əfsanəvi lideri, general Molla Mustafa Bərzaninin ölümündən 39 il ötdü

(Əvvəli ötən sayımızda)

Azərbaycanda olduğu dövrdə Mustafa Bərzaninin burada yaşayan kürdlərlə çoxsaylı görüşləri təşkil olunur, habelə o, Ermənistandakı kürdlərlə tanış olmaq üçün dəfələrlə Yerevana gedir. Onun təklifləri sayəsində Bakıda kürd yazıçı və şairlərinin əsərləri çap olunur, Yerevanda isə kürd radiosu açılır və 1937-ci ildə bağlanmış kürd dilində qəzet bərpa edilir. Həmin dövrdə Yerevan pedaqoji məktəbində kürd fakültəsi açılır, Ermənistan Dövlət nəşriyyatında ("Armşosizdat") isə kürd dilində ədəbiyyatın nəşri üzrə xüsusi komissiya yaradılır. Bu da hamısı deyil: Ermənistan Yazıçılar İttifaqının tərkibində kürd seksiyası, Ermənistan Elmlər Akademiyasında kürdşünaslıq bölməsi, Yerevan universitetində isə kürdoloji fakültə yaradılır. Azərbaycana nisbətən, Ermənistanda kürdlərlə bağlı tədbir və yeniliklərin çoxluğunu isə yaqın ki, Mirçəfər Bağirovun Bərzaniyə olan nisbətən inamsız münasibəti ilə əlaqələndirmək olar.

Bərzaninin daha bir ideyası Azərbaycan ərazisində Kürd muxtar rayonunu bərpa etmək idi. Məlum olduğu kimi, vaxtilə Laçın, Kəlbəcər, Qubadlı, Zəngilan, Füzuli, Cəbrayıl və Şuşa rayonlarının ərazisində "Qırmızı Kürdüstan" mövcud idi. Sonralar ləğv olunan həmin strukturun yenidən yaradılması ideyası istər Moskvada, istərsə də Bakıda

ay vaxt, silah-sursat verilməsini, hərbi təlimlər üçün şərait, sonra da İrana qayıtmaq üçün icazə verilməsini xahiş edir. İrandan təslimçi qaçışın revansını götürmək ideyası həm Moskva, həm də Bakıda partiya rəhbərliyinin xoşuna gəlir. 1949-cu ildə DİN-in Stalinə məruzəsində bu barədə deyilir: "Mustafa Bərzaninin arzularına uyğun olaraq Azərbaycan KP(b) MK-nin katibi yoldaş Bağirov hökumətə Bərzaninin dəstəsinin Xəzər dənizi sahilindəki düşərgələrdən birində yerləşdirmək, onları ərzaq və sursatla təmin etmək, habelə şəxsi heyəti hərbi işə öyrətmək barədə təkliflər verib".

Hökumət müvafiq qərarı qəbul edir. Həmin qərara əsasən, Bərzaninin dəstəsindən 3 atıcı bölük, artilleriya batareyası, minaatıcı batareya, minaax-taran taqım, rəbitə və tank taqımları formalaşdırılır. SSRİ Silahlı qüvvələri Nazirliyindən şəxsi heyətə təlim keçmək üçün 25 zabit göndərilir.

Elə görünür ki, SSRİ Bərzaninin dəstəsindən ordu özəyi kimi istifadə etməklə miqyasca böyük olmayan müharibəyə hazırlaşır. Əks halda onun əsgərlərindən tankçı hazırlamaq nəyə gərəkdir?! Ancaq çox tezliklə bəlli olur ki, Sovet rəhbərliyi kürd xalqının planlarını qətiyyənlə düzgün anlamayıb: Azərbaycan SSR Dövlət Təhlükəsizliyi Nazirliyinin (DTN) Moskvaya məlumatında göstərilir ki, Bərzaninin şeyx komissar-

ərazisindən çıxarılсын və bacardıqca İranda sərhəddən uzaqda yerləşdirilsin..."

Bağirovun təklifi yetərli olur. SSRİ Nazirlər Sovetinin 1948-ci il 9 avqust tarixli qərarına əsasən DİN tərəfindən Bərzaninin dəstəsinin Bakıdan çıxarılaraq Özbəkistan SSR ərazisinə, Daşkənd dəmir yolunun Verxneye-Komsomolskoe stansiyasına daşınmasına başlanılır. Bakıdan kürdlərin çıxarılması birdəfəlik aksiya kimi yox, hissə-hissə, xırda dəstələr halında icra olunur. Onlar yeni ərazidə kolxozlarda yerləşdirilir, eyni zamanda burada hərbi təlimləri keçmək üçün şərait də yaradılır. DİN-in məruzəsində qeyd olunur ki, 1948-ci ilin sonunda Mustafa Bərzanin Özbəkistan kommunistlərinin başçısı Yusupovla görüşü olur və həmin görüşdə Bərzani öz dəstəsinin şəraitindən narazılığını bildirərək vəziyyətin və gələcək planların müzakirəsi üçün Stalinlə görüşü təşkil etməyi Yusupovdan xahiş edir.

Göründüyü kimi, Sovet hökuməti Bərzaninin heç də "kommunizm qurucusu" olmadığını aydınlaşdıraraq kürdlərin Bakıdan uzaqlaşdırılmasını qərarına gəlir. Yəni, bu siyasi oyunda hər kəsin öz mənafeyi vardı, üstəlik bu mənafeələr üst-üstə düşmürdü. Həmin dövrdə (ta 1950-ci illərin ortalarına qədər) kürdlər Yaxın Şərqdə SSRİ-nin yeganə müttəfiqi idi və Moskva onlardan istər İraqda, istərsə də Suriyada Qərbə qarşı yararlanmaq niyyətindəydi. Bərzani isə öz növbəsində ya İranda, ya da İraqda müstəqil Kürdüstan dövləti qurmaq üçün əlləşirdi.

***

DİN-in məruzəsindən də görünür ki, Bərzaninin dəstəsinin Azərbaycandan kənarlaşdırılmasında maraqlı olan şəxslərdən biri məhz Bağirov idi. Kürd mülkiyyəti tərəfindən yazılmış "Mustafa Bərzani" bioqrafik kitabında da bu versiya vurğulanır. Kitabdan bir epizod:

"Bərzani tərəfdarları özlərinin Orta Asiyaya sürgün olmalarını repressiya

kimi qəbul edirlər və Bağirovla Bərzani arasındakı münasibətlərin pisləşməsi ilə əlaqələndirirlər. Məsələn, onlar Daşkənddə Orduxan Cəlilə belə bir əhvalat danışır: "Bağirovun ad günündə bayram süfrəsi arxasında yubilyarın yaxınları ilə bərabər "Tudə"nin MK-nin katibi Pişəvəri və general Bərzani də əyləşibmiş. Şən söhbətlər və sağlıqlardan sonra Bağirov hiss edir ki, Bərzani çox qayğılıdır və üzünü ona çevirərək soruşur: "Niyə heç nə yemirsən?" Bərzani isə cavab olaraq yoldaşları ac və yoxsul olduğu bir vaxtda SSRİ-yə əylənmək üçün gəlmədiyini söyləyir. Məhz həmin məclisdən bir qədər sonra kürdlər Bakıdan çıxarıldığından Bərzani tərəfdarları köçürülmə əməliyyatının Bağirovun onlara qarşı münasibətinin soyuması ilə bağlayırlar". Belədir, ya yox? – hökm vermək çətindir. Fakt odur ki, kürdlər Özbəkistan kolxozlarından, bir hissəsi isə Altay vilayətində yerləşdirilir. Bərzani narazılığını Stalinə yazdığı məktublarla ifadə edir. O, Stalinə 72 məktub yazır, ancaq heç bir cavab almır. Bərzani fərz edir ki, məktublar Stalinə gedib çatmır, odur ki, qonşuluqda yaşayan bir qadından Moskvaya getməyi və məktubu orada poçt qutusuna salmağı xahiş edir. Kürdlərin həmin vaxtlardakı narazılıqlarını sonralar Xruşşovla görüşündə Bərzani zarafatla bu cür ifadə edəcəkdə: "Mən 5 dövlətə qarşı vuruşmalı olmuşam – İraq, İran, Türkiyə, Azərbaycan və Özbəkistana qarşı". Bəzi kürd tarixçiləri Bağirovun Bərzaniyə qarşı inhiqalar apardığını və bu işdə Beriyanın xidmətindən yararlandığını yazır. Ancaq Pavel Sudoplatovun xatirələrindən də görünür ki, Stalinin xarici siyasət sahəsində böyük ümidlər bağladığı Bərzani ilə çətin ki Beriyanın və Bağirovun açıq qarşılıqlı keçərdilər. Sudoplatova, görə, kürdlərin Azərbaycandan Özbəkistana köçürülməsi ideyası başdan ayağa Moskvanın ideyası idi və SSRİ-nin Yaxın Şərqi maraqlarının soyuması fonunda bu addım siyasi cəhətdən düzgün addımdı. Sudoplatov yazır: "Mən Yusupovun kabinetinə Bərzaninin başçılığı altında İrandan Azərbaycana qaçmış 3000 kürdün məskunlaşdırılması təklifi ilə gəlmişdim. Onları Qafqazda saxlamaq çox təhlükəli idi, odur ki, rəhbərlik kürdləri Özbəkistana köçürmək qərarına gəlmişdi..."

neqativ qarşılıdır. O cümlədən, Mirçəfər Bağirov həmin ideyaya böyük skepsislə yanaşırdı, Bərzaninin öz millətinin nümayəndələrinə nəzarət istəyini isə onun "öz xanlığını yaratmaq" cəhdi kimi qiymətləndirirdi. Ümumiyyətlə, kürd xalqında olan arxaik tayfa münasibətləri və sət iyerarxiya Mirçəfər Bağirovun tənqidinə səbəb olur.

Bərzaninin digər istəyi isə İraqa döndəndən sonra orada Kürdüstan dövləti yaratmaq barədə Stalinə yola gətirmək idi. Sudoplatovun memuarlarından bəlli olur ki, Stalin həmin ideyaya da qol çəkmiş.

***

Vadim Udilov "SSRİ-də terror aktları və təxribatlar" kitabında yazır: "Bərzani bəyan edir ki, İran hakimiyyətinə qarşı mübarizəni davam etdirmək niyyətindədir və Sovet hökumətindən onun dəstəsinə istirahət üçün bir neçə

ları inancılı kürdlər, həmçinin azərbaycanlılar qarşısında xütbələrlə çıxış etməklə onları heç də Sovet hakimiyyətini sevməyə çağırmırdılar. Yəni, söhbət teokratik bir iyerarxiyadan gedir, Bərzaninin Sovet quruluşu haqda söylədiyi pafoslu kəlmələr isə niyyətlərini ört-basdır etmək fəndindən başqa bir şey deyilmiş.

DİN-in Stalinə məruzəsində deyilir: "Bir müddət sonra agentura yolu ilə müəyyən edildi ki, Mustafa Bərzani siyasi savadsız şəxs olmaqla bərabər, kürd tayfalarını birləşdirərək onlardan knyazlıq qurmaq və bu knyazlığın rəhbəri olmaq niyyətindədir. O, SSRİ-də olduğu dövrə onun heç nəyə öhdəlik götürmədiyini müvəqqəti bir təzahür kimi baxır. Bu cür əhval-ruhiyyəni nəzərə alaraq yoldaş Bağirov hökumət qarşısında məsələ qaldıraraq ki, kürd xalqının dəstələri Azərbaycan SSR

***

Kürdlərin Özbəkistan dövrü 1958-ci ilə qədər – İraqda 14 iyulda kral II Feysəlin devrilməsinə qədər davam edir. Mütəliyyətin süqutundan sonra molla Mustafa Bərzani İraqa döndür...

Məmməd Süleymanov

Əvvəli ötən sayımızda

Amma təəssüflər olsun ki, mən sizin Qalaya tamaşa edə bilmədim. Yazıq xan safürekliyindən rus sərdarının bu hiyləsini anlamayıb buyurdu ki, nə eybi var, Gəncəyə bir neçə gün gec gedərsiniz. Buyurun, gedək bir-iki gün bizə qonaq olun. Qalaya tamaşa edin. Sərdar bir az fikirləşdikdən sonra dedi ki, bir gecəgündüz hüzurunuzda qonaq olmaq asandır. Bu söhbətdən sonra onlar qoşunla Qalaya tərəf üz qoydular. Xan bağı deyilən yere çatarkən sərdar qoşuna əmr etdi ki, bu qədər adamın şəhərə girməyinə ehtiyac yoxdur. Bir neçə yüz nəfər mənimlə Qalaya gəlsin, qalan qoşun biz geri qayıdanacan burda gözləsin. Rus sərdarı neçə yüz əsgər götürüb, Qalaya xanın hüzuruna gəldi. Qalaya daxil olan kimi sərdar dönüb rusca öz əsgərlərinə əmr edərək sıraya düzdü. Xan soruşdu ki, nə üçün əsgərləri sıraya düzdünüz. Sərdar buyurdu ki, əsgərləri sizin şərəfinizə sıraya düzdüm. Bundan sonra sərdar rusca əsgərlərə nə dedisə, onlar tələsik yüyürüb bürç və barı

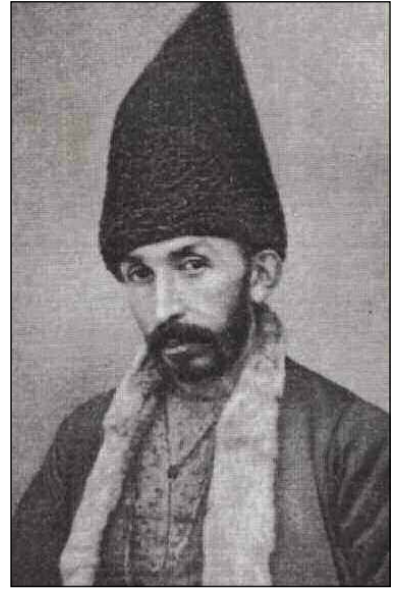
ki, mənə kömək əlinizi uzadasınız. Bundan sonra cənabınıza tabe oluram. Xan həmin ərizəni bir Qur'ani-Şərifin arasına qoyub, onu da möhürləyib, şaha göndərdi. Bunun da mənası o idi ki, and olsun bu Qur'ani-Şərifə ki, cənabınıza tabe olacağam.

Şahənşah ərizəni alan kimi dərhal 12 minlik qoşun toplayıb, topxanası ilə birlikdə İbrahimxəlil xanın oğlu Əbülfət ağanın sərkərdəliyi ilə xanın köməyinə göndərdi. Bu tərəfdən rus sərdarını bu əhvalatdan xəbərdar etdilər. Sərdarın əmri ilə həmin saat gecə vaxtı bir neçə yüz əsgər toplanıb, xəbər gətirən adamın sərəncamına verildi.

Qoşun aşağı bürçün altında yerləşən lağımdan keçərək Şuşakəndə gəldi. Qoşunun başçısı Şuşakənddən bir neçə erməni bələdcisi götürüb dağların etəkləri ilə gizlincə İbrahimxəlil xanın məskən saldıqı yere tərəf hərəkət etdilər. Qoşun xanın səngərlərinə çatarkən İbrahimxəlil xan çadırında öz dövlət əyanlarının əhatəsində əyləşib, söhbət edə-edə qızıl qəlyan çəkirdi. Bu məclisdə mənim, yəni,

ilde «Tarixi-Qacariyyə»də və «Qarabağ tarixi»ndə şərh edilir. Oxumaq istəyənlər həmin tarix kitablarına müraciət edə bilərlər. Bizim məqsədimiz isə bu illərdə erməni tayfası ilə müsəlmanlar arasında baş vermiş əhvalatları (iğtişaş və qırğınları) bəyan etməkdir. Elə ki rus dövləti Qafqaz məmləkətinə hakim oldu, hər yerdə sakitlik yarandı. Heç bir millətin bir-biri ilə işi yox idi. Hər kəs öz işi ilə məşğul idi və hər millət öz qanunu ilə məbədlərində ibadət edirdilər. Heç bir millət bir-birinə hücum etmədi. Xüsusən, ermənilərlə müsəlmanlar arasında çox vaxt məhəbbət və dostluq olub, bir-biri ilə alış-veriş edirdilər. Xanlıqlar zamanında ermənilər və müsəlmanlar arasında belə mehribançılıq var idi. Hətta İbrahim xan erməni mülklərindən Məlik Şahnəzərin qızı Hurizad xanımı özünə kəbinli arvad etmişdi. Həmin Hurizad xanımın Böyük məscidin həyatində hal-hazırda vaqıyyəti var. Əfsuslar olsun ki, erməni tayfasının indi təbiəti dəyişib. Zahirli batinləri ilə bir deyil. Zahirən özlərini dost kimi göstərsələr də, batinləri ədavətlidir. Özləri də görürlər ki,

qundaqsız İsaballı adlı bir erməni başqa ermənilərlə birlikdə müsəlmanların şəbeh gətirməyini təqlid edərək istehza edərlərmiş. Müsəlmanlar hadisədən xəbərdar olan saat dükən-bazarı bağlayıb Xan bağına getdilər və şəhərin hakimi Cəfərqulu xanı Qalaya gətirdilər. Şəhərdə böyük bir qovğa üz verdi. Böyük-küçük hamı hakim tərəfə üz qoydular. Bu haldan çox qorxuya düşmüş hakim nə qədər istədi ki, müsəlmanları sakitləşdirsin, mümkün olmadı. Axır, bir behanə ilə aradan çıxıb evinə getdi. İğtişaş get-gedə şiddətlənirdi. Onun qarşısını almaq üçün Şuşakənddə olan digər şəhər hakimi Ala bəyi gətirdilər. Ala bəy atlı meydana daxil olan kimi xalq onu araya aldı. Mirhadi adlı bir seyid irəli gəlib Ala bəyi çəkib atdan yerə saldı və vurub baş-gözünü yardı. Xalq üz qoydu ermənilərin üstünə. Ermənilər tamam dükəndən çıxıb qaçdılar. Kimisi dükanı bağladı, kimisi bir qapısını örtüdü, kimisi də buna firsət tapmayıb ayaqyalın üz qoydular qaçməğa. Bir para uzaqqören müsəlmanlar qaçan ermənilərin bir parasını evlərinə

sonra əyləşdilər. Hava soyuq olduğuna görə bir az quyunun kənarında oturub qızındıqdan sonra xurcunlarında

***

Hicri 1321-ci (miladi 1903) il tarixində müsəlman kəndindən olan Məhəmməd və Salman adlı iki qardaş öz yüzbaşılıqlarına etiraz əlaməti olaraq qaçıb meşənin içində kömür yandıran Aleksan adlı dağlı bir erməninin yanına

1905-06-cı illərdə erməni-müsəlman davasında Kürd Xalqının rolu

bəndeyi-həqir Nəvvab Mir Möhsünün ana babası mərhum Əmiraslan bəy də iştirak edirdi. Birdən xana xəbər verdilər ki, rus qoşunu sənin üstünə gəlir, Xan qalxıb neçə dəfə təkrarən dedi:

— Ey kafir, ey kafir!..

Dərhal əmirli atlılarından birisi bir güllə atıb əsgərin birini öldürdü. Bu zaman rus əsgərləri dərhal birlikdə onların üzərinə atəş açdılar. Güllələrin bir neçəsi İbrahim xana dəydi və kürsüdən yıxıldı. Xanın övrət-uşağı tökülüb onun bədənini qucaqlayıb ağlaşmağa başladılar. Atılan güllələrdən neçəsi onlara, əyanlara və nöqərlərə dəydi. Qalanlar isə hərə bir şey götürüb, müxtəlif tərəflərə qaçdılar. Əmiraslan bəy dərhal mərhumə Gövhər ağanı və qızıl qəlyanı götürüb qaçdı. Məzlum xanın ev əhli və uşaqlarından salamat qalanlarını onun adamları götürüb qırğından xilas etdilər. Əmiraslan bəy isə Gövhər ağanı möhkəm və təhlükəsiz bir yerdə gizlədi. Sonra isə gəlib bir az yemək əldə edib, Gövhər ağaya gətirdi. Gövhər ağa gözü yaşlı istər-istəməz bir neçə loxma yedi. Əmiraslan bəy Gövhər ağanı birtəhər sakitləşdirib, sonra öz evinə gətirdi.

Digər tərəfdən İbrahim xan öldürüldükdən sonra onun atlı dəstələri də dağılıb hərəsi bir tərəfə getdi. Hadisə yerindən uzaqlaşan xan atlıları Nəbatxan deyilən yerdə Əbülfət ağanın qoşununa rast gəldilər. Əbülfət ağa gördü ki, bir neçə atlı sürətlə hərəkət edirlər. O, nöqərlərinə buyurdu ki, o atlıları qaytarıb, onun hüzuruna gətirsinlər. Atlılar İbrahim xanın başına gələn əhvalatı eşitcək hönkür- hönkür ağladıqdan sonra qoşunla ordan geri, İrana qayıtdı ki, şahdan yeni fərman sadir ola.

Xülasə, bu əhvalat ətraflı şək-

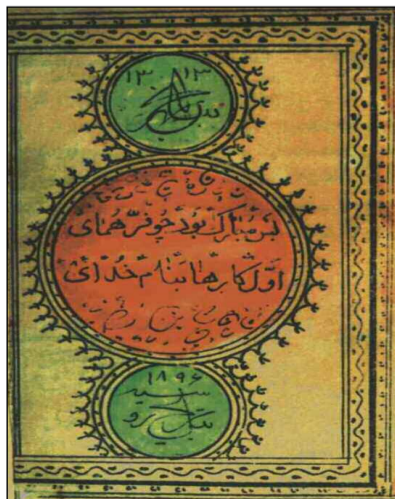
təbiətlərinin bu cür ədavətli olmasından həmişə zərər çəkirlər.

BAĞIRQAN DAĞI

Bu halda bir neçə gəlmə erməni tayfasının törətdiyi əhvalatlardan yazmaq lazımdır. Əvvəla, mərhum İbrahim xanın hökmrənliyi zamanında Pənahabad, yəni Şuşa qalasının şərq tərəfində Bağırqan dağı deyilən yerdə bir uca qaya vardı. Həmin dağda öz təbəələri ilə Avan Koxa adlı bir erməni yaşayırdı. Avan Koxa öz təbəələrinə buyurmuşdu ki, harda əllərinə müsəlman düşsə, tutub onun hüzuruna gətirsinlər. Avan Koxanın əmrilə tutulmuş müsəlmanı çıpaqlayıb üzü üstə yerə yıxdılar. Sonra onun arxasının dərisindən dörd barmaq enində bıçaqla boynundan qom ətinəcən iki tərəfdən xətt çəkdirər və dərinin ucunu aşağı əydirilmiş ağacın qüvvətli bir budağına bənd edib budağı buraxırdılar. Ağacın budağı qüvvətlə yuxarı qalxanda o yazıq müsəlmanın dərisi boynuna qədər soyulardı və onun bağırtısı o dağa düşərdi. Bu əhvalatı görənin və eşidənin də bağır qan olardı. Buna görə də həmin qayaya «Bağır qan dağı» adı vermişdilər.

QƏDİMDƏ ERMƏNİ-MÜSƏLMAN DAVASI

1260-cı (miladi 1844) il tarixdə

gətirib, mühafizə edib sakitləşdirdilər. Cahil müsəlmanlar isə ermənilərin vurub baş-gözlərini yardılar. Xülasə, şəhərin hakimi birtəhər müsəlmanları sakit edib erməniləri böyük fəlakətdən qurtardı.

***

Hicri 1294-cü (miladi 1877) ildə rus-osmanlı müharibəsində rus dövlətinin ordu başçılarından bir neçəsi erməni tayfasından idi. Həmin ermənilər Qars şəhərini tutarkən düşmənçiliklə nə qədər müsəlman kitabları və Qur'ani-Şərif əllərinə keçirdisə, yandırdılar.

***

Həmin tarixdə ermənilərin böyük sənətkarları İrəvan şəhərində Üçkilsədə (Eçmiədzin) maşın tərtib edib, 9 milyon qəlp eskinas pul kəsdilər. Dövlət xəbərdar olub, qəflətən tökülüb həmin pulu və maşını müsadirə edib, pulkəsənləri və kəsdirənləri tutub cəzalandırdı.

***

Hicri 1321-ci (miladi 1903) il tarixində müsəlman kəndindən olan Məhəmməd və Salman adlı iki qardaş öz yüzbaşılıqlarına etiraz əlaməti olaraq qaçıb meşənin içində kömür yandıran Aleksan adlı dağlı bir erməninin yanına gəldilər. Həmin iki qardaş ermənilə hal-əhval etdikdən

gəldilər. Həmin iki qardaş ermənilə hal-əhval etdikdən sonra əyləşdilər. Hava soyuq olduğuna görə bir az quyunun kənarında oturub qızındıqdan sonra xurcunlarında olan yeməyin hamısını çıxarıb, yarısını erməniyə verdilər, qalanını isə özləri yedilər.

Əhvalatdan xəbər tutan bu iki cavanın ata-anası hər gün yemək və çörək gətirib həmin kömürxanada onlara verirdilər. Bu əhvalat bir neçə gün belə davam etdi. Yəni bir gün onlara dadlı yeməklər gətirdilər. Cavanlar yeməyi yarıya bölüb, yarısını erməniyə verib, yarısını özləri yeyib, isti vura-vura yuxuya gətdilər. O məlun erməni özündən savayı, qabaqcadan daha iki erməni gətirib orda gizlətməmişdi. Elə ki cavanlar yatdı, ermənilərin hər üçü durub əllərində balta yavaş-yavaş gəlib, o biçərələrin başlarını iki parə etdilər. Cavanlar birçə dəfə çığırub canlarını tapşırdılar. Sonra o məlun ermənilər o biçərələri ürəyən edib, paltarlarını və ciblərini soyub, bədənələrini kömür quyusuna atıb yandırdılar.

Yenə bu günlərdə Əfətli kəndinin müsəlmanlarından iki nəfər şəxsi Balıca kəndinin erməniləri hiylə ilə tutub öldürmüş və meydlərini yandırmışlar.

***

Hicri 1321-ci il (miladi 1903) tarixdə rus-yapon müharibəsi zamanı bir qarabağlı erməni yapon dövlətinə dəyəri bir milyon yarım manat olan bir gəmi peşkəş elədi. Bu zaman rus dövlətinin başı müharibəyə qarışdığına görə ermənilərdən çağırılmış əsgərlər dövlətə xəyanət edərək dəstə-dəstə silahları ilə bərabər, Osmanlı və İran dövlətlərinə qaçdılar. Qərəz, öz məzhəblərinin qaydası ilə andlarına yalan çıxıb müxtəlif xəyanətlər edirdilər.

Ardı var

Səhifəni hazırladı: Tahir Süleyman

Serok Mesûd Barzanî li Pîrmamê bi Hevserokê YNKê re civiya

Serok Mesûd Barzanî do li Pîrmamê bi Hevserokê YNKê Bafil Talebanî re civiya. Di civînê de mijara sereke, gihîştina rêkeftinê li ser posta serokomariya Iraqê û bihêzkirina yekdengiya Kurd bû li

Bexdayê. Di derbarê civîna serkird-eyên Partiya Demokrata Kurdistanê (PDK) û YNKê de, Siyasetmedar û endamê berê yê Polîturoya YNKê Fereydûn Abdulqadir, xweşbîniya xwe anî ziman û da zanîn: "Ez

gelek xweşbîn im, li gor min hemû amaje wê nîşan didin ku wê bigihîjin rêkeftinê. Min do bersiva xwe ji kak Mesûd sitendiye, bersiva wî gelek erênî ye. Biryar dane rêk bikevin, Bafil Talebanî ji bo rêkeftinê çûye (serdana Hewlêrê), ne ji bo nîqaşe."

Li gor zanyariyan, di civînê de 2 pêşniyaz derketine pêş; yek ew e posta serokomariya Iraqê bidin PDKê û postên wezaretan jî bidin YNKê. Pêşniyaza duyem jî ew e, PDK dengê xwe bide namzedê YNKê, bi şerta ew ne Berhem Salih be. Di demekê de ku hewldanên ji bo pêkanîna kabîneya nû ya hikûmeta Iraqê berdewam in, ji ber rêkneftinê, PDK û YNKê namzedên cuda ji bo posta Serokomariya Iraqê diyar kirin.

PeyamaKurd

Sîrwan Barzanî: Amerîkî ji ber operasyonên Pêşmerge û Artêşa Iraqê yên li dijî DAIŞê kêfxweş in

Berpîrsê Mihwerê Mexmûr - Giwêr ê Pêşmerge Sîrwan Barzanî bi peyamekê diyar kir, Amerîkîyan kêfxweşiya xwe ji ber operasyonên hevbeş ên Pêşmerge û Artêşa Iraqê li dijî DAIŞê nîşan dan.

Sîrwan Barzanî da zanîn: "Li baregeha eniyê, me pêşwazî li Berpîrsê Fermangeha Hema-hengîya Asayîşa Amerîkayê li Herêma Kurdistanê Col. Patrick Douglas û Col. Sun W. Kim li Nivîsgeha Pêveka Leşkerî li Herêma Kurdistanê kir." Herwiha eşkere kir: "Di hevdîtina me de, qala rewşa ewlekarî û tevgera terorîstên DAIŞê hate kirin û herwiha bal li ser girîngiya prosesa reforma Pêşmerge hat kişandin."

Berpîrsê Mihwerê Mexmûr -

Giwêr ê Pêşmerge destnîşan kir: "Wan fermanaran kêfxweşiya xwe ya ji ber operasyonên vê dawiyê yên bi hevbeşiya Pêşmerge û

Artêşa Iraqê li dijî terorîstên DAIŞê diyar kir û daxwaz kirin ku ev hema-hengî û hevkarîya girîng berdewam be."

PeyamaKurd

Mazlûm Kobanî: Daxwaza Şamê ne cihê qebûlkirinê ye

Femandarê Giştî yê Hêzên Sûriya Demokratîk (HSD) Mazlûm Kobanî diyar dike, rejîma Sûriyê dixwaze vegere rewşa berî 2011an, lê ew ne cihê qebûlkirinê ye û ew vegera berî sala 2011an red dikan.

Femandarê HSDê Mazlûm Kobanî diyar dike, hebûna Hêzên Amerîkî li Rojavayê Kurdistanê û navçeyên din ên Rêveberiya Xweser, ji bo çareserkirina krîza

Sûriyê gelekî girîng e.

Nêzîkî 900 leşker û şewirmendên leşkerî yên Amerîkî li navçeyên bin desthilata HSDê û Binkeya Leşkerî ya Tenef hene û pêgeha wê ya bi hêz li Encûmena Ewlekarî û navendên din tê wê wateyê ku bê Amerîka krîza Sûriyê nayê çareserkirin.

Mazlûm Kobanî destnîşan dike: "Baweriya me wisa ye ku bêyî

Amerîkayê, çareseriya siyasî li Sûriyê bidest nakeve. Girîng e Amerîka bimîne ji bo ku bigihêjin çareseriyêke siyasî. Divê Amerîka di vî warî de rol bibîne. Ev nêrîna me ye. Mebesta min ew e, rola Amerîkayê ne tenê ji bo şerê dijî DAIŞê ye, lê rola wî welatî ji bo gihîştina çareseriya siyasî jî gelek pêwîst e. Take rê ji bo têkbirin û jinavbirina DAIŞê, çareseriya siyasî ye li Sûriyê."

Fremendarê HSDê Mazlûm Kobanî eşkere dike, tiştê ku Şam ji wan daxwaz dike, ne cihê qebûlkirinê ye.

Mazlûm Kobanî dibêje: "Em dixwazin bi rejîma Sûriyê re bigihêjin rêkeftineke siyasî. Hinek pêwendîya me li gel hev heye. Ew caran pêwendî li gel me dikin, lê em negihîştine xalekê ku rêkeftin hebe. Rejîma Sûriyê dixwaze vegere sala 2011an, wate ji bo pêş bûyerên sala 2011an, ev jî ne guncav e. Me jê re gotiye ku nabe vegerin rewşa berî 2011an." **PeyamaKurd**

Bafil Talebanî ji bo hevdîtina ligel Serok Barzanî gihîşt Pîrmamê

Hevserokê Yekîtiya Niştimaniya Kurdistanê (YNK) Bafil Talebanî ji bo bi Serok Mesûd Barzanî re bicive îro Pêncşembê danê êvarê gihîşt Pîrmamê.

Sekreterê Giştî yê PDKê Fazil Mîranî beriya vê hevdîtinê ragihandibû ku wê Serok Barzanî li ser mijara posta serokomariya Iraqê û çend mijarên din ligel Bafil Talebanî bicive.

Tê çaverêkirin herdu alî li ser çend mijarên taybet bi Herêma Kurdistanê û Iraqê gotûbêjê bikin ku li gorî daxuyaniya Mîranî, mijara sereke ya hevdîtinê nakokîya PDK û YNKê li ser posta serokomariya Iraqê ye. Hêjayî gotinê ye, namzedê PDKê yê serokomariya Hoşyar Zêbarî ye, yê YNKê jî Berhem Salih e û niha Dadgeha Bilind a Federal a Iraqê namzediya Zêbarî li ser gilîyê hinek aliyên rawestandîye û heta roja Yekşemê biryar li ser namzediya wî ji nû ve tê dayîn.

PeyamaKurd

Li Kerkûkê metirsî ji dagîrkirina erdê 2 hezar cotyarên Kurd heye

Hersal cotyarên Kurd li Kerkûkê di dema ajotina erdên xwe de ji aliyê Ereben ku hatine Kerkûkê ve, rastî astengî û pirsgerêkan tên. Berpîrsê Kerkûkê jî dibêje, rêveberiya niha ya Kerkûkê piştgiriya Ereben şovîni dîke ji bo dagîrkirina erdên Kurdan.

Cêgirê Berpîrsê Encûmena Serkirdatiya Kerkûk - Germiyan a PDK Diyarî Husên ji malpera KDP.info re ragihand: "Ew Ereben ku di dema rêjîma Beis de bi çek û bi zorê destê xwe danîbûn ser erdên Kurdan, niha jî wek berê bi piştgiriya rêveberiya Kerkûkê dixwazin dîsa erdê Kurdan ji wan bistînin û ji xwe re bibin."

Li gorî zanyariyên malpera KDP.info metirsî li ser 2 hezar perçe erdên Kurdan heye ku were dagîrkirin.

Wî berpîrsê PDKê wiha got: "Piraniya wan Ereben şovîni piştî azadkirina Iraqê xwe wek koçber nivîsandine û piştî ku hatin tawîzkirin û qerebûkirin vegeriyan cihên ku jê hatibûn, lê niha dîsa vegeriyan Kerkûkê û dagîrkarî destpê kiriyê."

Diyarî Husên wiha domand: "Dema deselata Kurdî li Kerkûkê nema, metirsî ket û dikeve ser Kurdên wan navçeyên derdora Kerkûkê, ji ber ku ew Ereben ku erdên Kurdan dagîr dikin, piştgiriya wan heye ji aliyê leşkerî û îdarî ve û alîkariya wan tê kirin, ev jî xebareke din e ji bo bi erebkirinê. PDK hertim piştî cotyarên Kurd û xelkê navçeyên Kurdistanî yên madeya 140 digre û em bi riya nûnerên xwe li Bexdayê hewl didin ji bo bidawîhatina proseya bi erebkirinê." **Kerkûk-KDP.info**

Serokwezîr Barzanî 52. salvegera Yekîtiya Nivîskarên Kurd pîroz kir

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî, îro 10ê Sibatê bi minasebeta 52yemîn salvegera

damezrandina Yekîtiya Nivîskarên Kurd peyameke pîrozbahiyê weşand.

Serokwezîr Mesrûr Barzanî di peyama xwe de got: "Bi boneya pêncî û duyemîn salvegera damezrandina Yekîtiya Nivîskarên Kurd, pîrozbahiyên herî germ arasteyî endamên melbenda giştî û hemû endamên Yekîtiya Nivîskarên Kurd û nivîskarên Kurdistanê bi giştî dikim." Serokwezîr Barzanî da zanîn, "Yekîtiya Nivîskarên Kurd di dirêjahiya temenê xwe de roleke girîng di xizmetkirina ziman û edebiyata Kurdî û tevgera ronakbîriyê li Kurdistanê dîtiye û her dem di qonaxên xwe yê cuda yê dîrokî de xwedî helwesta niştimanî bûye di mijara berevanîkirina mafên rewa yê gelê Kurdistanê de."

Mesrûr Barzanî di dawiya peyama xwe de wiha got: "Di vê boneyê de, bi rêz û pêzanîne ve, em hemû wan nivîskar û rewşenbîrên Kurdistanê bi bîr tînin, ku bi nivîs û berhemên xwe û helwesta xwe ya niştimanî, di rêza pêş a dakokîkirina nasname û nixên pîroz ên gelê Kurdistanê de bûn. Salvegera Damezrandina Yekîtiya Nivîskarên Kurd li hemû nivîskarên Kurdistanê pîroz be û her dem serkeftî bin."

PeyamaKurd

Wezaretê Tenduristiyê rewşa dawî ya Covid-19 eşkere kir: 5 wefat û 984 pêketiyên nû

PeyamaKurd - Wezaretê Tenduristiyê ya Herêma Kurdistanê eşkere kir ku di nav 24 demjimêrên borî de 984 kesên din bi vîrûsa Koronayê (Covid-19) ketine û 5 kesên jî wefat kirine.

Di daxuyaniya Wezaretê Tenduristiyê de hat eşkere kirin; di 24 demjimêrên borî de 984 kes bi vîrûsa koronayê ketine, ji wan 463 kes li Hewlêrê, 104 kes li Silêmaniyê, 384 kes li Duhokê, 10 kes li Helebceyê, 23 kes li Germiyanê ne.

Wezaretê ragihand ku di nav 24 demjimêran de 5 kesên canê xwe ji dest dan, ku ji wan 3 kes li Hewlêrê û 2 kes li Duhokê ne.

Herwiha hat diyarkirin ku di 24 demjimêran de 1517 kes ji vê nexweşiyê rizgar bûne, ku ji wan 895 kes li Hewlêrê, 170 kes li Silêmaniyê, 413 kes li Duhokê, 2 kes li Helebceyê, 37 kes li Germiyanê ne.

Bi van amarên dawî re li Herêma Kurdistanê hejmara giştî ya pêketiyên koronayê gihîşt 420 hezar û 516 kesên, ya mirinan û 7 hezar û 287 kes û heta niha 397 hezar û 662 pêketî jî baş bûne.

peyamakurd.com

Mesrûr Barzanî li gel konsul û nûner û dîplomatên welatan civiya

Serokê Hikûmeta Herêma Kurdistanê li gel konsul û nûner û dîplomatên welatan li herêma Kurdistanê civiya û di civînê de serokê hikûmetê balkêşa ser rewşa navxwe ya Herêma Kurdistanê û çaksaziyên kabîneya nehem û pêwendiyên di navbera Herêma Kurdistanê û Hikûmeta Federal a Iraqê.

Îro Şemiyê 12.02.2022yê Serokê Hikûmeta Herêma Kurdistanê di civîna li gel nûnerên welatan de behsa hewldanên pêkanîna hikûmeta nû ya Iraqê kir, ku pêwîst e hikûmetek be di xizmeta hemû hemwelatîyên Iraq û pêkhateyên cuda de be û bibe cîhê seqamgirî û aşî û asayîşa Iraqê.

Serokê hikûmetê behsa wê yekê jî kir ku Herêma Kurdistanê berdewam kar kiriye ji bo ku pêwendiyên herî baş li gel hikûmeta federal a Iraqê hebe û hemû pirs-girêk bi awayekî bingeîn û li ser bingehe destûrê bînin çareser kirin.

Mesrûr Barzanî amaje bi karnameya hikûmeta Herêmê ya ji bo hemû cure kirina aborî û zêde kirina çavkaniyên dahat û kêmkirina xerc û rêxistina bac û karasanî kirin ji bo hilberînerên biyanî û navxwe û dijital kirina xizmetan ku pêngavekî girîng ji bo pêşxistin û bihêz kirina hemahengiya di navbera saziyên hikûmetê bi

awayekî modern û hevçerx û kêmkirina gendeliyê bi cureyekî ku xercên rojane yê hikûmetê û bi sistema online û bi awayekî şefaf û aşkera bînin encam dan.

Herwaha diyar kir, li gel nakokiyên siyasî li Iraq û herêma Kurdistanê, lê me nehiştîye ew pirs-girêk û nakokî bandorekî xirab nav hikûmeta Herêmê de bikin, berevajî wê pêwendî û hemahengiyekî baş di navbera endam û beşdarên kabîneya nehem de heye.

Serokê hikûmetê teqez kir Herêma Kurdistanê faktorekî girîng e seqamgiriya li navçeyê ye û dixwaze pêwendiyên dostane li gel welatên cîran û pêşxistina pêwendiyên li gel civaka navnetewî bi giştî pêkbîne. Her-

waha amaje bi giringiya berde-wambûna alîkarî kirin û hema-hengî kirina li gel Herêma Kurdistanê kir, ji bo tekoşîna gefên terorîstên DAIŞê û bi taybet jî li navçeyên Kurdistanê yê derveyî îdareya Herêma Kurdistanê û bi rêya nehiştina valatiya ewlehiyê yê li wan navçeyan û çalak kirina navendên hemahengiya ewlehiya hevbeş a di navbera Pêşmerge û artêşa Iraqê ve kir. Di seravekî din ê mijara civînê de jî serokê hikûmetê amaje bi pirs-girêka koçberan û tewdîrên hikûmeta herêmê yê ji bo tekoşîna koça neyasayî jî anîn ziman. Dawiyê de jî Serokê Hikûmeta Herêma Kurdistanê bersiva nêrîn û tîbînî û pirsên amadebûyan da. **kdp.info**

General Michael Erik Kurilla: Kurd hevpeymanên jêhatî û cihê baweriyê ne

General Michael Erik Kurilla çav li rê ye bibe Fermandarê Hêzên Navendî yê Amerîkayê (CENTCOM) di bersiva xwe ya pirsê Senator Jim Inhofe de, pesnê jêhatîbûna Kurdan da û got, "Bi rastî hevpeymanên xwedî şîyan û cihê baweriyê ne." Fermandarê Hêza 18 ya Artêşa Amerîkayê General Michael Erik Kurilla, bi fermî ji bo posta Femandariya Hêzên Navendî yê Amerîkayê hatiye namzedkirin û tê çaverêkirin piştî pesendkirina Encûmena Pîran cihê fermandar Kenneth McKenzie bigire. Senator Jim Inhofe li ber lijneyê Encûmena Pîran a Amerîkayê pesnê Kurdan da û berê xwe da General Kurilla û got: "Fermandar Kurilla, min gelek caran serdana Mesûd

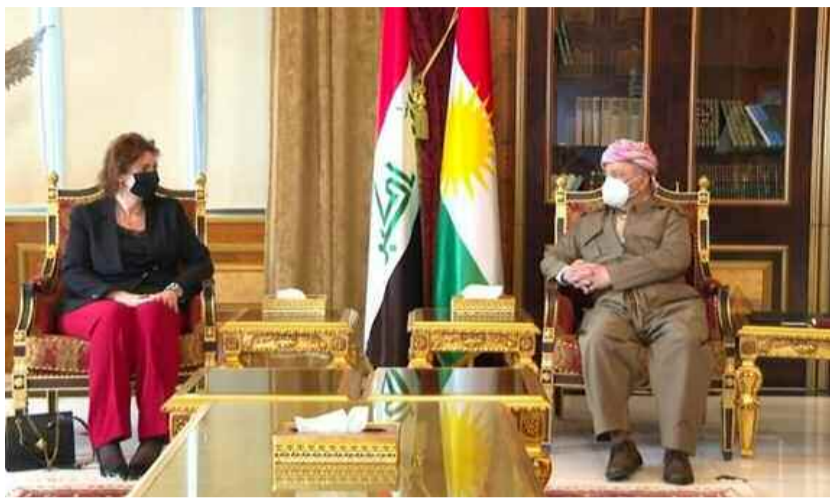
Barzanî, hevrêyê me yê li Hewlêrê kiriye, Kurdên Iraqê yek ji wan in ku cihê baweriyê zêde ne û li gor min divê hûn piştrast bin ji wê ku berdewam bin li ser pêşkêşkirina piştewaniyê baş bo Kurdên hevrêyên me û bi hevahengî li gel hikûmeta Iraqê." Herwiha Inhofe pirs ji Kurilla kir, "Gelo tu jî hevnerîni li ser berdewambûna pêşkêşkirina piştewaniya berdewam û baş ji bo Hêzên Pêşmerge, bi mebesta qayîmkirin û pêşxistina bihevrekarkirina me û berjewendiyên me yê hevbeş li herêmê? Gelo di çarçoveya ezmûna xwe ya şexsî de, tu jî hevnerîni li ser vê? General Michael Erik Kurilla jî di bersiva xwe de got: "Birêz senator min li gel Kurdên hevpeymanên me kar

kiriye û min dîtiye ku ew cihê baweriyê zêde ne û gelek bi şîyan in. Sala 2004an di yekem serdana xwe de bo Iraqê de, min li gel wan kar kiriye û paşê jî 2014an di erka rûbirûbûna terorê de min li gel wan kar kiriye ku ji bo min derketiye;

(Kurd) bi rastî hevpeymanên xwedî şîyan û cihê baweriyê ne." Herwiha Kurilla li ser dosyeya çekdarên DAIŞê û kesûkar û zarokên wan ên li Kampa Holê û zindanên Rojavayê Kurdistanê ragihand, "Li gor min divê, bi rêya hikûmet û hewlên navdewletî alîkariya Hêzên Sûriya Demokratîk (HSD) bê kirin ji bo veqerandina beşek ji wan desteserkiriyên DAIŞê ku nêzikî 10 hezar desteserkiriyên DAIŞê li nav çendînan navendên desteserkirinê ne û artêşek ji DAIŞê li wê derê ye ku me dît li Heskê êrişê birin ser zindanê. Herwiha 60 hezar endamên malbatên DAIŞê hene û zêdetirî ji %80 ji wan jin û zarok in û di nav kampa Holê de ne û dizanin ew di bin helmata guherîna bîr û baweriyê de ne. Lewma divê di wî warî de hikûmet û hewlên navdewletî alîkariya HSDê bikin." Kaynak: General Michael Erik Kurilla: Kurd hevpeymanên jêhatî û cihê baweriyê ne **peyamakurd.com**

Serok Barzanî û Berpirsa Ofîsa Pêwendiyên YEyê proseya siyasî ya Iraqê gotûbêj kirin

Serok Mesûd Barzanî îro Sêşema 8ê Sibata 2022yan li Selahedîn pêşwazî li Berpirsa Ofîsa Pêwendiyên Yekîtiya Ewropayê ya li Herêma Kurdistanê Marie Paret kir.

Di hevdîtîne de geşedanên herî dawî yên proseya siyasî ya Iraqê û pêngavên destûrî yên pêkanîna hikûmeta nû ya Iraqê hatin gotûbêjkirin. Herwiha di hevdîtîne de li ser rêyên çareseriyê yên ji bo derbaskirina astengî û zehmetiyên li ber proseya siyasî ya Iraqê, danûstandina fikr û ramanan hat kirin. **KDP.info**

Wezîrê Veguheştin û Gihandinê li ser rêya trêne: Wê sûde bide aboriya Kurdistan û Iraqê

Wezîrê Veguheştin û Gihandinê yê Herêma Kurdistanê Ano Cewher di derbarê rêya trêne de axivî û diyar

kir, ji bendera Faw heta deriyê sînorî yê Îbrahîm Xelîl, projeyeke mezin e û wê sûde bide aboriya Kurdistan û Iraqê.

Ano Cewher eşkere kiriye: "Em li Bexdayê bi Rêveberiya Rêya Trêne ya Iraqê û Rêya Trêne ya Tirkîyê re civiyan, em weke Wezareta Veguheştinê ya Herêma Kurdistanê, me nêrînen xwe ji bo rêya trêne eşkere kir."

Cewher da zanîn: "Me plana xwe da her du aliyên Iraqî û Tirkîyê, ku divê rêya trêne ji Kerkûkê were Hewlêrê û ji vir biçê Mûsilê û ji wir jî biçê parêzgeha Duhokê heta Zaxo û Deriyê Sînorî yê Îbrahîm Xelîl, ji wir jî nava axa Tirkîyê û bi rêya Nisêbînê heta digihêje Ewropayê."

Wezîrê Veguheştinê da zanîn; ev proje ji bo siberoja aboriya Kurdistan, Iraq û Tirkîyê gelek girîng e, ev ji bo welatên cîran û welatên Kêbdavê jî pêgeheke wê ya girîng heye, lêkolînek heye ku kelûpelên ji rojhilat tên û diçin Ewropayê, niha di 18 rojan de digihîjin, lê belê bi çêkirina vê xetê, di 12 rojan de digihîjin û lêçûnên wê jî kêmtir dibin.

Herî dawî Ano Cewher destnîşan kir; çêkirina vê xetê ji bo hemû wan welatan bi sûde e, tevî wê jî li Herêma Kurdistanê projeyeke xeta navxwe heye, ku ji Silêmaniyê ber bi Hewlêrê û bajarên din ên Herêma Kurdistanê dirêj dibe. **PeyamaKurd**

Profesor Zera Üsif koça dawî kir

Lêkolînera navdar Prof. Zera Üsif (Zera Elî Yûsûpova) roja sisê sibatê 2022an de çû dilovaniya xwe.

Prof. Zera Üsif di 16ê çileyê pêşîn a sala 1934an de

li bajarê Tîblîsê di nav malbateke kurd-êzdi da ji dayîk bûye. Wê piştî xwendina xwe ya seretayî, di sala 1953an de dibistana navîn li bajarê Tîblîsîyê bi serkeftineke bilind xilas kiriye.

Keça kurd Zera Üsif di sala 1958an Fakulteya Rohilatzanîyê ya Zanîngeha Lênîngradê ya Dewletê (beşê zimanzanîya Îranî) temam kir. Wê di nav lêkolîner û zanyarên eyan yên rohilatzan de cihê xwe girt û bala xwe da ser zimanê kurdî û zaravayên wê. Wê li cem prof. Qanatê Kurdo û zanyarên rohilatnas yên ûris û ermenî xebatên xwe yên zanistî pêşda bir.

Zera Üsif profêsora Beşa Lênîngradê ya Zanîngeha Dewletê, mamostaya zimanê kurdî bû. Wê serwêriya Înstîtûya Rohilatzanîyê ya Akademîya Zanyarî û Beşa Lênîngradê ya Zanîngeha Dewletê kiriye.

Ewê zêdeyî 70 berhemên zanyarî dane çapkirin ku di nav wan da lêkolînen wê yên sereke wek: Zaravên zimanê kurdî yên kêmtirîn (li gor çavkanîyên nivîskî û tekstên folklorê) û çapkirina klasîkên wêjeyî ne. **dengekurdistan.nu**

Mîranî: Piştî Mam Celal ti sûdeke serokomariya Iraqê ji Kurdan re çênebûye

PeyamaKurd - Sekreterê Polît-buroya Partiya Demokrata Kurdistanê (PDK) Fazil Mîranî, li ser mijara hîlbijartina serokomarê nû yê Iraqê û pêwendiyên PDK û YNKê daxuyanî dan.

Sekreterê Polît-buroya PDKê Fazil Mîranî di hevpeyvîna ligel beşa kurdî ya Dengê Amerîka de got: "Pirsgirêka Hoşyar Zêbarî bi rastî ne gendelî ye. Li gorî raportên destpêkê yên ku me dîtîye, xirab birêvebirina darayî bûye, yasaya karûbarên darayî heye li wezaretê, yê ku ew kar kiriye ango ew karmend berpîrsin jê, yê ku dane dadgehê û hîn biryara dawî ya dadgehê jî ji dadgeha Kerx re nehatiye dayîn. Biryara Dadgeha Federal jî dê bikeve roja Yekşemê, gelo dê biryara dawî jî bê red kirin, yan dê bê guhertin."

Mîranî destnîşan kir ku rêya lihevkerîne bi YNKê de heye û got: "Îro Kak Bafil dê bê gel Cenabê Serok, lê divê me berbîjêrekî yedek jî hebe, êdî em ligel YNKê rêkbikevin yan rêknekevin. Dadgeha Federal nêrîna xwe biguhere yan neguhere, yedek baş e û dê berbîjêrekî me yê din jî hebe."

Fazil Mîranî diyar kir, nabe daxwaza yekrêziya kurd bê kirin û di heman demê de bê gotin ku hemû tiştêk bo me û YNK jî bêbeş be: "Serok Barzanî baş dibîne ku divê em dawîya tûnelê jî bin, her

bîgehîna rêkeftinekê. Çi bihevre ji tûnelê vegerin û çî bihevre derbas bibin. Bi piştrastî divê em mafên biraderên YNKê jî dabîn bikin."

Fazil Mîranî got, rêkeftina ligel YNKê û li ser yek berbîjêrê rêkeftin egera herî baş e û got: "Ev çendî care serokomar ji biraderên YNKê re tê dayîn, ma qey çî dibe vê carê ji bo çar salan bila ji bo PDKê be û peywîrên din ji biraderên YNKê re bê dayîn."

Mîranî eşkere kir: "Heta niha ji bo Kurdistanê peywîra serokomar ti destkeftêkî wê nebûye, lê ji ber kurdek bûye serokomarê Iraqê ew yek ji bo kurdan dîsa jî girînge. Ji ber yekem desthilata hatî diyarkirin a Iraqê ye. Ya din jî derveyî xwedê jê razî Mam Celal bo nimûne bixwe desthilat dida xwe û

bi pêwendiyên kesî tiştêk dikir ji bo Kurdistanê û bi rêya budçe be yan bi rêyên meseleyên din be kar dikir ji bo Kurdistanê, lê piştî wî ti sûdek û destkeftêkî wê peywîrê ji bo Kurdistanê nebûye."

Mîranî li ser vetokirina PDKê ya li ser navê Berhem Salih jî got: "Bi nêrîna me Kak Berhem hin pêngav avêtin pêwîst bû nekiriba. Wê ziyana gihande kurdan û ji bo kurdan ti tiştêk nekiriye. Tiştê em dibînin, ango ez dibêjim ew zîrekiya ku Berhem Salih heye ji bo kurdan bikar neaniye di serokomariya Iraqê de. Ji bo YNKê û PDKê jî bikar neaniye. Dikare bê gotin ji bo xwe bikar aniye, ez naxwazim ji vê zêdetir meselê bikim kesî. Ji ber divê hêlsengandina Kak Berhem YNK bike." **peyamakurd.com**

Li Tirkîyê û Bakurê Kurdistanê 76 baroyan li dijî bihayên elektrîkê daxuyaniyek belav kirin

Li Tirkîyê û Bakurê Kurdistanê, 76 baroyan li dijî bihayên elektrîkê daxuyaniyek belav kirin û diyar

kirin, enerjiya erzan mafêkî bîngehîna her kesî ye û gotin, em ê ji bo daxistina bihayên elektrîkê serf

li rêyên yasayî bidin.

Di daxuyaniya ku baroyên Stenbol, Enqere, Îzmîr û Diyarbekirê jî di nav de hat eşkerekirin: "Piştî di 31ê Kanûna 2021ê de, tarîfeya firotina elektrîkê hat guhertin, bihayên elektrîkê bi awayekî sosret hatin zêdekirin. Guhertina tarîfeya bikaranîna elektrîkê li dijî xalên 2., 10. û 167an ên destûrê û li dijî xala 14. A Peymana Mafên Mirova Ewropayê ye."

Ew baro destnîşan dikin: "Gihîştin û erzanbûna elektrîkê mafêkî bîngehîna mirovan e. Em 76 baro li dijî zêdekirina bihayên elektrîkê ne û divê bihayên elektrîkê ji bo welatiyan bîndaxistin û em ji raya giştî re radigihînin ku, wê ji bo vê serf li hemû rêyên yasayî bidin." **PeyamaKurd**

Ji Komeleya Şêx Seîd daxuyaniya 97emîn salvegera Serhildana Şêx Seîd: Rewş ne guherî ye

Serokê Komeleya Şêx Seîd û Hevalên wî, neviyê Şêx Seîdê Pîran Mihemed Qasim Firat di salvegera 97emîn ya serhildana Şêx Seîd de daxuyaniya da.

Serokê Komeleyê û Neviyê Şêx Seîd, Mihemed Qasim Firat di daxuyaniya, 97emîn a serhildana Şêx Seîd de got, piştî 97 salan fişarên li ser Kurdan didomin û Kurd ji hemû mafên xwe bêpar hatine hiştin ku rewşa niha ji ya sala 1925an ne cudatir e.

Firat diyar kir, Kurdan piştî Şerê Cihanê yê Yekemîn doza welatê xwe kirin, lê Kurdistan hate parçekirin û li tu parçeyekî mafên wan nehatin qebûl kirin.

Qasim Firat da zanîn, bi wê armancê Şêx Seîd û hevalên wî serî hildan, lê piştî şikestina serhildanê û bidarvekirina Şêx Seîd û 47 hevalên wî, hîn jî cihê gorên wan nayên diyarkirin.

PeyamaKurd

SANA: Îsraîlê bi balafiran derdora Şamê bombebaran kir

Ajansa Sana ya hikûmeta Şamê ragihand, Îsraîlê do nêzî 1ê şevê, bi balafiran derdora Şamê bombebaran

kir. Li gor zanyariyan, di encama bombebaranê Îsraîlê de, leşkerekî hikûmeta Şamê hat kuştin û 5 jî birîndar bûn. Herwiha di derbarê êrişê de, ajansê agahî bi parve nekir û ev agahî jî spartin çavkaniyê leşkerî.

Li gorî van agahiyan: "Êriş, derdora 1ê şevê pêk hat. Hin moşek ji başûr rojhilatê Beyrûtê û hin jî ji aliyê Colanê ve dihatin avêtin." Herwiha hat destnîşankirin, sîstema parastina asîmanî rê li ber moşekan girtiye û çend ji wan anîne xwarê û di encama êrişê de, leşkerekî hikûmetê hat kuştin û 5 jî birîndar bûn û ziyaneke madî gihandiye derdorê.

PeyamaKurd

HSDê li ser topbarana Tirkîyê û kuştina zarokêkê daxuyaniya da

Hêzên Sûriya Demokratîk (HSD) li hesabê xwe yê fermî yê twitterê derbarê topbarana navbera Amûdê û

Dirbêsiyê ku zarokêk hatibû kuştin daxuyaniya da û ragihand, ti tevgerê hêzên wan li wê herêmê nîne. HSDê diyar kir ku arteşa Tirk her roj êrişên topbaranê li hember herêmê pêk tîne û di wan topbaran de welatîyên sîvîl hedef digire. Herwiha HSDê da zanîn, "Herî dawî di topbarana arteşa Tirkîyê ya li bejahiya di navbera Amûdê û Dirbêsiyê de, zarokêkî din jî jiyana xwe ji dest da."

HSDê diyar kir, "Arteşa zarokujî vê rastiya xwe hewl dide bi nûçeyên derew berevajî bike. Nûçeyên ku qaşo 29 şervanên me xwestine êrişî wan bikin û hatine şehîdxistin derew e. Tevgerên hêzên me li herêmên novborî tune ne."

PeyamaKurd

Hunermendekî Kurd doz li Cibûrî û Qeymeqamê Kerkûkê vekir

Hat ragihandin ku hunermendekî Kurd ê li Kerkûkê, li ser tunebûna xizmetguzariyan û xemsariya rêveberiya bajêr, li parêzgarê sepanî yê Kerkûkê Rakan Cibûrî û Qeymeqamê Kerkûkê doz vekir.

Hat zanîn ku hunermend Zanyar Cûme heftaya borî li ser tunebûna xizmetguzarî û xemsariya îdareya bajêr, li dijî Parêzgar û Qeymeqamê Kerkûkê doz vekir ku biryar bû îro yekem rûniştina dadgehê birêve biçê, lê belê ew di rûniştinê de amade nebûne.

Li gorî nûçeya K24ê Zanyar Cûme gotiye: "Doh ji aliyê dadgehê ve hatim agahdarkirin ku îro rûniştina darizandinê heye, ez îro çûm dadgehê, lê belê ne parêzgar, ne jî Qeymeqamê Kerkûkê amade nebûn, dadger gotinên min wergirtin û min hemû giliyên xwe pêşkêş kirin, dadgehê soz da ku di rûniştina duyem de parêzgar û qeymeqam dê amade bin."

Hunermendê Kurd daye zanîn: "Giliyê min li dijî parêzgar

û qeymeqam, li ser tunebûna xizmetguzariyan e, ev bajar bûye zibîlxane, daxwaza sereke ew e ku demên dayîna elektrîkê li Kerkûkê gelek kêmtir e û buhayê elektrîka jeneratorê gelek giran e, loma min daxwaz kir ku kêşeyên me werin çareserkirin, bihayê elektrîka jeneratorê were kêmkirin, herwiha li nava bazarê jî rêgirî li kar û xebatên xelkê tê kirin, welatî nikarin kar bikin, berê xelk ji bajarên din dihatin Kerkûkê dixebitîn, niha bazara Kerkûkê bêkar e."

Zanyar Cûme gotiye: "Dadgehê ji min re got, cara ewil e parêzgar û qeymeqam li ser giliyê welatîyêkî ji bo dadgehê tene bang kirin."

Cûme diyar kiriye: "Eger li Dadgeha Kerkûkê derbarê wan de lêpîrsîn neyê kirin û bê encam bibe, ez ê li Wezareta Dadê doz vekim, eger li wir jî nebe, ez ê li Neteweyên Yekbûyî doz vekim, heta bi encam nebe ez ê dest jê bernedim, nabe tevî van hemû dahatên petrolê, rewşa bajarê Kerkûkê wiha be." **PeyamaKurd**

Serdozgeriya Komarê ya Enqerê Leyla Guven de doznameyêke nû amade kir

Serdozgeriya Komarê ya Enqerê, di derbarê Hevseroka Giştî ya KCDê Leyla Guven de bi îdiaya "propagandaya rêxistinê" doznameyêke nû amade kir.

Li 9emîn Dadgeha Cezaya Giran a Diyarbekirê, duyemîn danîşana doza ku bi îdiya "propagandaya rêxistinê" li Hevseroka Giştî KCDê Leyla Guven ku li Girtîgeha Jinan a Xarpêtê girtî ye hatibû vekirin, hat dîtin. Guven, ji Girtîgeha Xarpêtê bi rêya SEG-BÎSê tevî danîşinê bû. Parêzerê Guven Serdar Çelebî jî li danîşinê amade bû. Di danîşinê de derket holê ku ji aliyê Serdozgeriya Komarê ya Enqerê ve bi îdiya "propagandaya rêxistinê" derbarê Guven de doznameyêke din hatiye amadekirin. Di danîşinê de ji Guven hat xwestin ku li dijî doznameya hatiye amadekirin

parastin bike. Guven li dijî vê derket û ji bo lêkolînkirinê daxwaz kir dozname jê re bê şandin. Guven, da zanîn ku qeydên dengên wê yên bi Kurdî yên di dosyayê de şaş hatine wergerandin û xwest ku parvekirinê wê yên medya sanal ên sûc hatine hesabandin jê

re bêt şandin.

Parêzerê Guven Çelebî jî got ku tevî daxwazên muwekîla xwe dibê û ji bo parastinê daxwaza dema zêde kir. Serokê Dadgehê hemû daxwazan qebûl kir û danîşinê taloqî 11ê Nîsanê kir.

PeyamaKurd

Protesto û xwepêşandanên dijî rejîma Esed 4 roj in berdewam dikin

Hat ragihandin ku protesto û xwepêşandanên 3 roj berê li bajarê Siweyda yê jêr kontrola rejîma Esed dest pê kiribûn di roja 4emîn de jî berdewam dikin.

Çavdêriya Mafên Mirovan li Sûriyê (SOHR) ragihand ku xelkê gundê Micadel rêya diçe bajêr girtin û xelkê bajarokê Nemra jî hemû rê girtin û tenê rê dan ku xwendekar, mamoste û karkerên xizmetên awarte derbas bibin.

Herwiha SOHRê diyar kir ku doh bi şev jî sewqiyatên hikûmeta Şamê gihîştine bajêr.

Hêjayî gotinê ye, 3 roj berê xelkê bajarê Siweydayê yê li başûrê Sûriyê li dijî biryarên rejîma Esed ku beşeke mezin a xelkê ji alikariyê bê par hatine hiştin,

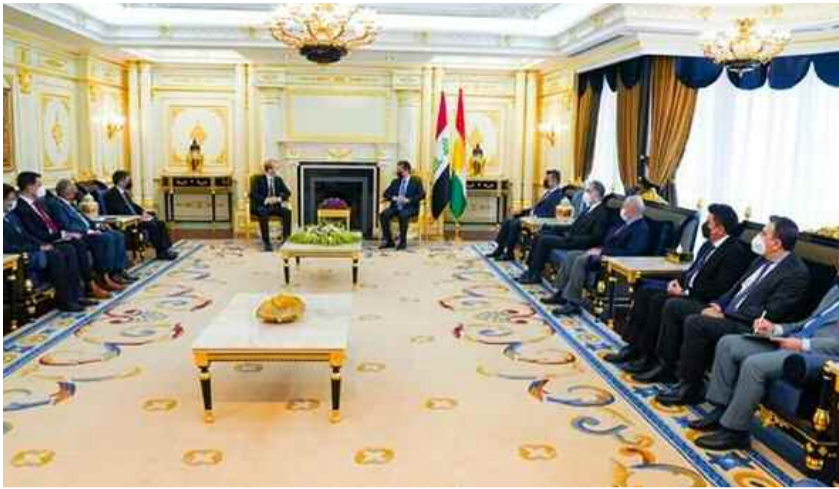
xwepêşandan li dar xistibûn.

Di xwepêşandanên belav bûn de, banga hilweşandina rejîma

Esed û bicihanîna biryara Neteweyên Yekbûyî ya 2254an hat kirin.

PeyamaKurd

Mesrûr Barzanî tekezî li ser giringiya pirojeya xeta tirênê li Kurdistanê dike

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî pêşwazî li nûnerê wê kompaniya Almanî kir ya ku bo projeya xeta tirênê ya Kurdistanê bi hikûmetê re girêbest îmze kiriye.

Serokwezîr Mesrûr Barzanî îro Pêncşema 10.2.2022

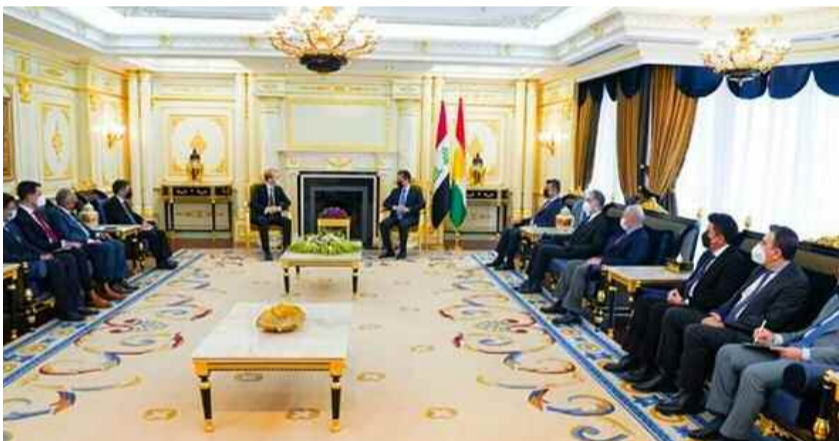
pêşwazî li berpîrsê kompaniya Almanî ya hêla hesin ya bi navê Deutsche Bahn li Ewropa û Rojhilata Navîn û Rojhilata Nêzîk, Vincent van Houten kir.

Di civînê de ku konsulê giştî yê Almanya li Herêma Kurdistanê, Klemens Semtnerji amade

bû, nûnerê kompaniya Detsche Bahn kurte raportek li ser wê girêbesta ku di navbera wan û hikûmeta Kurdistanê de hatiye îmzekirin, pêşkêşî Serokwezîr Mesrûr Barzanî kir. Nûnerê wê kompaniya Almanî da zanîn ku ev pêngaveka destpêkê ye bo destpêkirina pirojeyeka wiha girîng ku di ji çend qonaxan pêk tê û ji aliyê çend kompaniyan ve tê cîbicîkirin.

Serokê Hikûmeta Kurdistanê jî tekezî li ser girîngî û stratejîkbûna pirojeya xeta tirênê ya Kurdistanê kir ku dê bibe sebaba bihêzbûna jêrxana aborî ya Kurdistanê û pevgerêdadna bajar û deveran û pêşxistina danûstandina bazirganî di navbera Kurdistan û deverên din yê Iraqê û welatên cîran û cîhanê. **Hewlêr-KDP.info**

Mesrûr Barzanî: Rêya hesin a Kurdistanê projeyê stratejîk e

Serokwezîr Mesrûr Barzanî îro Pêncşemê li Hewlêrê bi Rêveberê Cîbicîkar ê Ewropa û Rojhilata Navîn yê Kompaniya Rêya Hesin a Almanî "Deutsche Bahn" Vincent van Houten re civiya. Di civîna ku Konsulê Giştî

yê Almanya yê li Hewlêrê Klemens Semtner jî amade bû de, Nûnerê Kompaniya Deutsche Bahn kurteyek derbarê hevîmkirina navbera Hikûmeta Herêma Kurdistanê û Kompaniya Deutsche Bahn de

pêşkêş kir ji bo şewir û serperîştîkirina rêya hesin li Herêma Kurdistanê.

Nûnerê Kompaniya Deutsche Bahn diyar kir ku ev pêngava destpêkê ye ji bo dest bi vê projeya girîng bikin ku ji çend qonaxan pêk tê û ji aliyê çend kompaniyên cuda ve tê pêkanîn.

Serokwezîr Mesrûr Barzanî tekezî li girîngiya encamdana vê projeya stratejîk kir, bi arasteya avakirina jêrxaneke bihêz a aboriyê ji bo Herêma Kurdistanê û girêdana bajar û navçeyan û pêşvebirina danûstandina bazirganiyê ya navbera Herêma Kurdistanê û navçeyên din ên Iraqê û welatên cîran û cîhanê. **PeyamaKurd**

Rêya Kevirî ku di 132 salan de hatibû çêkirin di bin avê de ma

Rêya kevîrî ya bi dirêjîya 7 kîlometan a li navçeya Kemaliye ya bajarê Ezirgan ê Bakurê Kurdistanê di bin avê de ma.

Li gorî zanyariyan, ew rêya kevîrî piştî destpêkirina projeyê di heyama dawî ya Osmanîyan de, di nav 132 salan de ango sala 2002yan hatiye temamkirin.

Hat ragihandin ku ji ber berfa zêde ya zivistanê îsal û bi helîna berfê re ew rêya dîrokî di bin avê de maye û otomobîl tê de asê mane. Di wê rêya kevîrî de, 38 tunel, kendal û vîrajên teng

hene û zêdetirî deh gundan bi hev girê dide û xelkê deverê jî

ber girtina rê nikarin çûnûhatina xwe bikin. **PeyamaKurd**

Li çiyayê Korek îro 4emîn Festîvala Berfê destpê kir

PeyamaKurd – Li çiyayê Korek ê Herêma Kurdistanê, îro 4emîn Festîvala Berfê destpê kir

û di festîvalê de çend çalakî tîn lidarxistin.

Festîval îro di saet 11:00an

de destpê kir ku bi serperîştîya Rêveberiya Geştûguzariya Soranê û Binkeya Geştûguzariya Riwandiz û Civaka Geştyarî ya Çiyayê Korekê ve tê lidarxistin.

Serperîştîyarên festîvalê eşkere dikin; Civaka Geştyarî ya Çiyayê Korekê, şiyana wê ya pêşwazîkirina 5 hezar geştyaran heye, ev 4emîn Festîvala Berfê ye li çiyayê Korekê, ku gelek geştyar di festîvalê de amade dibin. **peyamakurd.com**

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê êrîşa ser Balafirgeha Ebhayê şermezar kir

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî, bi peyamekê êrîşa ser Balafirgeha Ebhayê ya li Erebiştana Siûdî şermezar kir.

Serokwezîr Mesrûr Barzanî di peyama xwe de eşkere kir: "Ez bi tundî êrîşa îro ya li ser Balafirgeha Ebhayê şermezar dikim."

Di berdewamiyê de Mesrûr Barzanî destnîşan kir: "Ez ji zêdebûna êrîşên bi rêya dronan nîgeran im, bi taybetî li dijî jêrxana aboriya medeniyane." Herê dawî Serokwezîrê Herêma Kurdistanê hevsozî û piştevaniya xwe ji bo gel û hikûmeta Erebiştana Siûdî nîşan daye. Hûsiyên Yemenê do bi rêya dronan êrîşî balafirgeha sivilî a Ebhayê ya li Erebiştana Siûdî kirin. **PeyamaKurd**

Çend nihênîyên PKKê yên li Şingalê hatin eşkerekirin

Li Şingalê, çend nihênîyên li ser êrîş û bombebaranên demên dawî yên Tirkîyê li dijî binkeyên PKKê,

kar û planên çekdarên PKKê, ji aliyê çavkaniyekî nêzî sekirdiyên PKKê hatin eşkerekirin.

Li gor çavkaniyê ku nexwest navê wî were eşkerekirin daye zanîn, di êrîşa esmanî ya van demên dawî yên Tirkîyê li dijî binke û baregehên PKKê de, hejmarek çekdarên PKKê can dane.

Herwiha destnîşan kiriye; ji bilî kuştina çekdarên PKKê, herî kêma 8-10 karkerên Erebiştanê jî di wan bombebaranên de hatine kuştin, ku bi mebesta lédana tunel û veşargeh, ji aliyê çekdarên PKKê ve ji bo çiyayê Şingalê hatibûn veguhestin. **PeyamaKurd**

PeyamaKurd – Li Efrînê çekdarên girêdayî Tirkî, 6 kesên din revandin

Malpera Efrîn Postê diyar kiriye, çekdaran du welatî ji heman malbatê li gundê Quta yê bi ser navçeya Bilbilê revandin.

Hatiye eşkerekirin, çekdaran girtine ser malên her welatîyên bi navê Kemal Cafer yê 47 salî û Ehmed Cafer yê 48 salî û ew revandine. Herwiha heta niha jî çarenûsa wan ne diyar e.

Di berdewamiyê de hat ragihandin ku çekdarên ser bi dewleta Tirkî, ji navenda Efrînê 4 kesên din revandine û heta niha navên wan eşkere nebûne.

Li aliyê din hat diyarkirin, çekdaran herî dawî 25 dar li gundê Xalnêrê birîne. **peyamakurd.com**

Dadgeha Bilind a Federal a Iraqê doza li dijî Hoşyar Zêbarî wê yekşemê gotûbêj bike

Dadgeha Bilind a Federal a Iraqê, wê roja Yekşemê doza li dijî namzedê serokomarê Iraqê yê PDKê Hoşyar Zêbarî gotûbêj bike.

Biryar bû roja 7ê Sibate di rûniştina duyem a Parlamentoyê de serokomarê nû bê hilbijartin. Lê ji ber çend nûnerên ser bi YNKê ve, doz li dijî Hoşyar Zêbarî vekirin û ji ber wê Dadgeha Federal jî proseya hilbijartina Hoşyar Zêbarî rawestandibû. Namzedê PDKê yê serokomarê Iraqê, Hoşyar Zêbarî ye û 31 kursiyên PDKê li Parlamentoya Iraqê hene. Hevpeymanên PDKê, bi taybet fraksiyona Sedir û Hevpeymaniya Siyade ya Sunniyan, piştevaniya namzedê PDKê dikin ku bibe serokomarê Iraqê.

PeyamaKurd

Wezareta Xwendina Bilind a Sûriyê li Heseke xwendina li kolêj û peymangehan radiwestîne

Wezareta Xwendina Bilind a Sûriyê bi daxuyaniyekê diyar kir, li Heseke xwendina li kolêj û peymangehan radiwestîne.

Wezareta Xwendina Bilind û Lêkolînên Zanistî ya Sûriyê di daxuyaniya xwe de eşkere kir, xwendin li kolêj û peymangehên parêzgeha Heseke yên ser bi Zanîngeha Ferat, radigire.

Wezareta Xwendina Bilind a Sûriyê, sedema wê ragirtinê da zanîn û got, sedem ew e ku hejmarek ji avahiyên kolêjan li Heseke rastî têkdan û talankirinê

hatine, ew jî piştî rewşa dawî ku bi sedema bûyera Zindana Sînaa çêbû, bi taybetî Kolêja Endazyariya Çandiniyê.

Herwiha di biryara wezareta hikûmeta Sûriyê de nehatiye diyarkirin, kengî careke din ew kolêj û peymangehê vebin.

PeyamaKurd

Balafirên Tirkîyê de vera Bradost bombebaran kir

Balafirên şer ên Tirkîyê îro Sêşemê baregehên PKKê yên de vera Biradost a Herêma Kurdistanê bombebaran kir.

Li gorî zanyariyan balafirên şer ên Tirkîyê li demjimêr 11:45an binkeyên PKKê yên li zozanên Berbezîn û çiyayê Bolê li de vera Bradostê bombebaran kirin. Hat diyarkirin, ji ber ku beriya niha xelkê sivîl ji ber hebûna PKKê terka wan deveran daye û di vê werza Zivistanê de jî koçer neçûne wan zozanan, ti zianên canî yên sivîl di encama bombebaranê de çênebûne.

PeyamaKurd

Fazil Mîranî: Pêngavên Berhem Salih ziyan gihandine Kurdan û tiştek ji bo Kurdan nekiriye

Sekreterê Polîtbiroya PDKê Fazil Mîranî dibêje, bi nerîna me Berhem Salih hinek pêngav avêtiye ku gerek ew pêngav neavêtiba, ji ber ku ziyan gihandine Kurdan û wî ji bo Kurdan tiştek nekiriye.

Fazil Mîranî ji Dengê Amerîka re ragihandiyê: "Dibe ku em û YNK li ser kesekî lihev bikin ji bo kursiyê serokmar, ku ne ji herdu aliyan be. Ji bo Kurdistanê kursiyê serokmar ti qazanca wê tune ye. Tenê Mam Celal Talebanî bi pêwendiyên xwe ji bo Kurdistanê kar dikir. Ez bawer nakim piştî Mam Celal yek ji YNK were yan ji PDKê here û karibe wek Mam Celal kar bike."

Derbarê pirsra hebûna ner-

azîbûnê li cem PDK li ser kesê Berhem Salih ji bo ku bibe serokmarê Iraqê, Mîranî wiha got: "Bi nerîna me, Kekê Berhem Salih hinek pêngav avêtiye ku herek navêtiya, ji ber ku ziyan gihandine

Kurdan û ji bo Kurdan tiştek nekiriye. Kekê Berhem zîrekiya xwe ji bo Kurdan bikar neaniye. Ji bo YNK û PDK jî bikar neaniye. Em dikarin bêjin bo şexsê xwe bikar aniyê." **Hewlêr-KDP.info**

Ji bo projeya rêhesina Kurdistanê bi kompaniya Alman re peyman hat îmze kirin

Wezareta Avedankirin û Akincîbûnê ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê bi kompaniya Almanî Deutsche Bahn re pey-

mana hevtêgihîştinê ji bo bicihanîna projeya rêhesinê îmze kir. Wezîrê Avedankirinê Dana Ebdulkerîm di civîneke roj-

namevanî ya bi beşdariya nûnerê Deutsche Bahn de got ku plana projeya rêya hesin a Herêma Kurdistanê ji sala 2012ê ve heye.

Li ser lêçûnên darayî yên projeyê Wezîrê Avedankirinê diyar kir: "Em hewl didin ku kompaniyên navdewletî beşdariyê bikin. Me karî bi kompaniyaya Deutsche Bahn re guftûgoyê bikin ku ew baştirîn kompaniyaya cîhanê ya vê derberê de ye." Dana Ebdulkerîm herwiha got: "Piştî guftûgoyên sal û nîvekê, îro me peymana hevtêgihîştinê îmze kir. Ew peyman jî ji bo cîbicîkirina rêya hesin a li Herêma Kurdistanê ye." **PeyamaKurd**

Wezareta Pêşmerge bi Şêwirmendê Mezin ê Hevpeymaniya Navdewletî re civiya

Wezareta Pêşmerge bi Şêwirmendê Mezin ê Hevpeymaniya Navdewletî re, di mijara çaksaziyê de, li wezaretê civiya.

Wezareta Pêşmerge ya Herêma Kurdistanê do di daxuyaniyekê de diyar kir; îro 9ê Sibata 2022yan Rêveberê Pêwendî û Hemahengiyê yê li Wezareta Pêşmerge Mihemed Seîd bi Şêwirmendê Hêzên Hevpeymaniya Navdewletî Tad Boros re civiya.

Daxuyaniya wezaretê eşkere dike, civîn li ser proseya çaksaziyê ya li Wezareta Pêşmerge bû. Her-

wiha daye zanîn, Rêveberiya Pêwendî û Hemahengiyê ya Wezareta Pêşmerge, roleke wê ya

bi bandor û baş heye di bihêzkirina pêwendiyên Hevpeymanan de ligel wezaretê. **PeyamaKurd**

Li 4 parêzgehên Bakurê Kurdistanê dibistanan rojekê navber dan perwerdehiyê

Li 4 parêzgehên Bakurê Kurdistanê, ji ber şert û mercên xerab ên hewayê, dibistan, rojekê hatin girtin. Li parêzgehên Wan, Agirî, Erzîngan û Colemêrgê yên Bakurê Kurdistanê, j, ber rewşa hewayê ya nerênî dibistan heta rojekê îro hatin girtin.

Parêzgarîyên wan bajaran diyar kirine, li navçeyên Zêdkan, Hamur û Avkevîr yên ser bi Agirî, li navçeya Geverê ser bi Colemêrgê, li navçeya Elbakê ser bi Wanê û li navçeyên Mansî, Tercan û Otluk-

belî ser bi Erzînganê, dibistanên seretayî û navîn heta rojekê, 11ê Sibata 2022ê hatine girtin. Herwi-

ha wê karmendên kêmendam û ducanî jî betlanê û naçin sazîyên lê dixebitin. **PeyamaKurd**

AKP'liler bile HDP'ye şikayet ediyor

HDP Mardin İl Eşbaşkanı Salih Kuday, kayyum belediyeçiliğinin kent halkı üzerinde de ciddi tahribatlar yarattığını söyleyerek, "AKP'ye oy verenler dahi artık HDP'ye gelerek şikayette bulunuyor" dedi.

Kayyumların, tamamen kültürel asimilasyon ve rant paylaşımını amaç edindiğini söyleyen HDP Mardin İl Eşbaşkanı Salih Kuday, Yozgat ve Çorum'dan yöneticiler getirildiğini, asker ve polis eskilerinin istihdam edildiğini ifade etti.

ANF'ye konuşan HDP Mardin İl Eşbaşkanı Salih Kuday, kayyum rejiminin her şeyden önce bir sömürgecilik ürünü; 100 yıllık cumhuriyetin Kürt halkının iradesini tanımadığının göster-

gesi olduğunu kaydetti.

Kayyumların, tamamen bir kültürel asimilasyon ve rant paylaşımını amaç edindiğini belirten Kuday, şunları söyledi: "2016'da atanan kayyum, dönemimizde açılan kadın kurumlarını kapatmakla işe başladı. Gençlik ve kültür kurumları kapatılıp, yerlerine asimilasyon odaklı kurumlar açıldı. Uğur Kaymaz gibi Kürt halkının hafızasında yer edinmiş sembol bir ismin heykelini kaldırarak, kültürümüze ve hafızamıza saldırdı. Demografik yapıyla oynamayı sürdürüyor. Halkın cebinden çıkan paraları nasıl dağıttıkları artık alenileşti."

POLİS VE ASKER İSTİHDAM EDİLİYOR

Kayyum belediyeçiliğinin

Mardin'in özünü asimile etmek ve kökünden koparmak üzerine kurulduğunu vurgulayan Kuday, şöyle devam etti: "Kayyum belediyelerinde neredeyse tüm yönetim kadrosu Çorum ve Yozgat gibi farklı kentlerden getirildi. Belediyelerde de onlara daire başkanlığı ve benzeri önemli konumlar tahsis edildi. Hatta polis ve asker geçmişi olan ya da o görevlerden istifaları sağlananlar, belediyelerde istihdam ediliyor. Tüm bu kötü yönetim ve rant dayalı belediyeçilik pratiklerinden dolayı dün AKP seçmeni olanlar bile bizim partimizden yana tavır almaya başladı."

YEREL GAZETECİLER TEHDİT EDİLİYOR

Kürtlerin dışındaki diğer halklardan da HDP'ye ciddi akış olduğunu, tüm kesimlerin tahribatları gördüğünü belirten Kuday, şunları ekledi: "İnsanlar gelip bu durumu bize itiraf etmeye başladı. Mardin'deki yerel basın da olan gazetecilerden de duyuyoruz bunu. Her gün boy boy AKP'nin ve kayyumun reklamını yapan basın kurumları dahi artık gerçeği gizleyemediklerini, ancak aileleriyle tehdit edildikleri için bunları yazamadıklarını söylüyor." anfurkce.com

Vanlı gençlerin üniversite hayali belediyenin kursuyla gerçeğe dönüşüyor

Geçen yıl 303 öğrencinin üniversiteye yerleşmesine katkı sunan Büyükşehir Belediyesi, ücretsiz eğitim kurslarıyla bu yıl da 662 öğrenciyi sınavlara hazırlıyor.

Van'da özel kurslara gitme imkanı olmayan 662 öğrenci, Büyükşehir Belediyesi Sürekli Eğitim Merkezinde üniversite sınavına hazırlanıyor. İçişleri Bakanlığınca görevlendirme yapılan belediye, alt ve üst yapı ile sosyal ve kültürel çalışmaların yanı sıra eğitime de önemli katkılar sunuyor.

Van Valiliği, Büyükşehir Belediyesi ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün ortak çalışması sonucu 2017'de hizmete açılan Sürekli Eğitim Merkezi, tecrübeli ve alanında uzman eğitim kadrosuyla öğrencilere ücretsiz hizmet vermeye devam ediyor.

Önceki yıl üniversiteye hazırlanan 347 öğrenciden 303'ünün başarı göstererek üniversiteye yerleşmesine katkı sunulan merkezde, bu yıl da 662 öğrenciye hazırlık kursu veriliyor.

Öncelik dezavantajlı gençler ve çocuklar

Belediyenin eğitime destek çalışmaları, üniversiteye yerleşmek isteyen dezavantajlı öğrencilerin de umudu oldu.

Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Mehmet Fatih Çelikel, AA muhabirine, 8 branşta, 21 öğretmenle üniversite hazırlık kurslarında öğrencilere eğitim verdiklerini söyledi.

Haftanın altı günü 662 öğrenciye ücretsiz kurs verildiğini anla-

tan Çelikel, "Geçen yıl 347 öğrencimizin 303'ü bu sınavlarda başarılı olup üniversitelere yerleşti. Tıp, eczacılık, mimarlık gibi birçok farklı alanda çocuklarımız muvaffak oldu. Bu hizmeti çok güçlü bir şekilde çocuklarımıza, gençlerimize destek anlamında sürdürmek istiyoruz." dedi.

Gençlerin hayallerini gerçekleştirmelerine yardımcı olduklarını vurgulayan Çelikel, şunları kaydetti:

"Önceliğimiz dezavantajlı gençlerimiz, çocuklarımız. Bu noktada onların almış olduğu neticeler bizleri de çok mutlu ediyor. Çocuklarımız hafta içi 6 gün boyunca sabah saat 08.00'den 21.00'e, hafta sonları da sabah 09.00'dan 17.00'ye kadar burada ders çalışabiliyor, bu ortamdan istifade edebiliyorlar. Etüde kalan çocuklarımıza aynı zamanda yiyecek, içecek ikramlarımız oluyor. Sadece bununla kalmıyoruz, aynı zamanda edebiyat, kültür, rehberlik ve gezi kulüplerimiz ile bütün sosyal

etkinliklerimizin içerisine katmaya gayret ediyoruz. Hem ders çalışsınlar, hayallerine, hedeflerine ulaşsınlar hem de bu arada sosyal aktivitelerden geri kalmassınlar istiyoruz."

Çelikel, gençlere yönelik çalışmalara devam edeceklerini belirterek, "5 mahallemizde gençlerimizin faydalanacağı yapılar inşa edeceğiz. Çarşı merkezinde yine en az 400-500 civarında öğrencimizin faydalanacağı alan oluşturmayı düşünüyoruz. Bu noktadaki çalışmalarımız sürüyor. İnşallah daha fazla gencimize hizmet edeceğimiz alanları oluşturacağız." diye konuştu.

Öğrencilerden İrem Gülyeryüz de "Burada verilen imkanlardan dolayı kendimi çok şanslı hissediyorum. Test, soru çözümü, öğretmenlerin ilgisi, sağlanan etütten dolayı çok faydalı. Valimiz ve Büyükşehir Belediyemize katkılarından dolayı teşekkür ediyorum." ifadelerini kullandı. aa.com.tr

HAK-PAR İZMİR İL ÖRGÜTÜ YENİ YÖNETİMİNİ SEÇTİ

Türkiye gündemine ilişkin yapılan değerlendirmelerde ülkenin seçim atmosferine girdiğini, bu nedenle HAK-PAR'ın bu süreçte belirleyici aktör olmasının

elzem olduğu, alternatif haline gelebilmek için seçimlere mutlaka katılması gerektiği, partililerin ellerinden geldiğinin fazlasını yapmasının gerektiği vurgulandı.

Yapılan seçimler sonucunda İl Başkanlığı'na Mehmet Ali Sönmez, Yönetim Kurulu üyeliklerine ise, Sait Demir, Gülsüm Çelik, Ahmet Kandemir, Cemil Burkay, Ali Üçken ve Nazım Yazar Oy birliği ile seçildi.

Seçim sonrası söz alan İl Başkanı Mehmet Ali Sönmez, eski il başkanı Sait Demir'in bıraktığı yerden bayrağı daha yükseklere çekebilmek için çalışmalar yapacağını ve bu konuda bütün partililerden destek beklediğini belirtti.

Eski İl Başkanı Sait Demir ise, "Bu mücadele hepimizin herkes elinden geldiğinin fazlasını ortaya koymalı ve İzmir'de partimizin gelişmesine katkı vermelidir" dedi. İl Başkanımız Mehmet Ali Sönmez'in şahsında seçilen yeni yönetimi kutlar, çalışmalarında başarılar dileriz. dengekurdistan.nu

HAK-PAR ve Azadi Hareketi'nden ortak çağrı: "Kürtçeyi seçmeli ders olarak tercih edelim!"

Kürtçe seçmeli dersler için başlatılan kampanya çerçevesinde bugün HAK-PAR Diyarbakır il örgütü ve Azadî Hareketi ortak basın toplantısı gerçekleştirildi.

HAK-PAR İl örgütü binasında düzenlenen basın açıklamasına basının yoğun ilgi gösterdiği gözlemlendi.

Basın açıklaması Kurmancî, Zazakî ve Türkçe olarak yapıldı.

Açıklama sonrası HAK-PAR, Azadî Hareketi ve HEZKURD yönetici ve üyelerinden oluşan grup, basın eşliğinde şehrin işlek cadde ve alanlarında, Kürtçe Seçmeli Derslerle alakalı broşürler dağıttı.

İlgi ve alakanın yoğun olduğu etkinlikte halkın katılımı ve sahiplenmesi, Kürtçe Seçmeli Derslere olan

önem ve ihtiyacı birkez daha gözler önüne sermiştir.

Zaman zaman polisin müdahale ve engelleme çabaları olsa da eylem olaysız bir şekilde tamamlanmıştır. dengekurdistan.nu

Irak ordusu Şengal'de Öcalan'ın posterlerini kaldırdı!

Şengal'de PKK lideri Abdullah Öcalan'ın yakalanması dolayısıyla açılan bayraklar Irak ordusu tarafından kaldırıldı. Edinilen bilgilere göre, Irak ordusu Şengal'de PKK lideri Abdullah Öcalan'ın yakalanışının yıldönümü için açılan standı kaldırdı. Irak askerleri, PKK lideri Abdullah Öcalan'ın yakalanması vesilesiyle stand açan bir gruba saldırarak, fotoğraf ve tüm eşyalara el koydu. Irak televizyonunda yer alan bazı görüntülerde, Iraklı bir komutanın, Öcalan'ın olduğu standı kaldırdıktan sonra Irak bayrağını açarak "Şengal Irak'tır. Burada Irak bayrağını kaldırıp bir teröristin bayrağını asanı idam ederim" ifadesini kullandığı görülüyor. PeyamaKurd

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Aa

av

Ev çiyê? Ev **ave**.
Bu nêdir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.

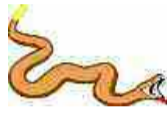
diran

Ev çiyê? Ev **dirane**.
Bu nêdir? Bu dişdir.
Что это? Это зуб.
What is it? It is a tooth.

agir

Ev çiyê? Ev **agire**.
Bu nêdir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.

mar

Ev çiyê? Ev **mare**.
Bu nêdir? Bu ilandır.
Что это? Это змея..
What is it? It is a snake.

Bb

bizin

Ev çiyê? Ev **bizine**.
Bu nêdir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is goat.

balon

Ev çiyê? Ev **balone**.
Bu nêdir? Bu şardır.
Что это? Это шар.
What is it? It is a balon.

bacan

Ev çiyê? Ev **bacane**.
Bu nêdir? Bu pomidordur.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.

otomobil

Ev çiyê? Ev **otomobile**.
Bu nêdir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

Cc

taC

Ev çiyê? Ev **taCe**.
Bu nêdir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.

canî

Ev çiyê? Ev **Canie**.
Bu nêdir? Bu daydır.
Что это? Это жеребенок.
What is it? It is a horse.

cûcîk

Ev çiyê# Ev **Cûcike**.
Bu nêdir? Bu cücədir.
Что это? Это цыплёнок.
What is it? It is a chicken.

finCan

Ev çiyê# Ev **finCane**.
Bu nêdir? Bu fincandır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup.

Çç

çav

Ev çiyê? Ev **çave**.
Bu nêdir? Bu gözür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

çêlek

Ev çiyê? Ev **çêleke**.
Bu nêdir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is cow.

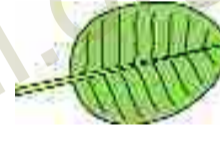
defter

Ev çiyê? Ev **dəftere**.
Bu nêdir? Bu dəftərdır.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.

dar

Ev çiyê? Ev **dare**.
Bu nêdir? Bu ağacdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.

belg

Ev çiyê? Ev **belge**.
Bu nêdir? Bu yapraqdır.
Что это? Это лист.
What is it? It is a leaf.

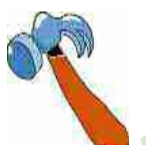
elok

Ev çiyê? Ev **eloke**.
Bu nêdir? Bu hinduşqadır.
Что это? Это индюк.
What is it? It is a turkey.

çaynîk

Ev çiyê? Ev **çaynîke**.
Bu nêdir? Bu çaynıkdır.
Что это? Это чайник.
What is it? It is a teapot.

çakûç

Ev çiyê? Ev **çakûçe**.
Bu nêdir? Bu çəkicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is hammer.

dest

Ev çiyê? Ev **deste**.
Bu nêdir? Bu əldır.
Что это? Это ладонь.
What is it? It is a hand.

dil

Ev çiyê? Ev **dile**.
Bu nêdir? Bu ürəkdır.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

ker

Ev çiyê? Ev **kere**.
Bu nêdir? Bu ulaqdır.
Что это? Это осёл.
What is it? It is a donkey.

zebeş

Ev çiyê? Ev **zebeşe**.
Bu nêdir? Bu qarğızdır.
Что это? Это арбуз..
What is it? It is a water melon.

Êê

êleg

Ev çiyê? Ev **êlege**.
Bu nêdir? Bu jiletđır.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.

hêk

Ev çiyê? Ev **hêke**.
Bu nêdir? Bu yumurtadır.
Что это? Это яйцо.
What is it? It is an egg.

fîl

Ev çiyê? Ev **fîle**.
Bu nêdir? Bu fildir.
Что это? Это слон.
What is it? It is an elephant.

fîrok

Ev çiyê? Ev **fîroke**.
Bu nêdir? Bu təyyarəđır.
Что это? Это самолёт.
What is it? It is a plane.

gizêr

Ev çiyê? Ev **gizêre**.
Bu nêdir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь.
What is it? It is a carrot.

gêzî

Ev çiyê? Ev **gêziye**.
Bu nêdir? Bu süpürgəđır.
Что это? Это веник.
What is it? It is a broom.

pê

Ev çiyê? Ev **pêye**.
Bu nêdir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.

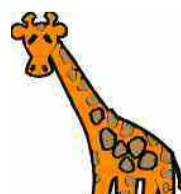
kêr

Ev çiyê? Ev **kêre**.
Bu nêdir? Bu bıçaqdır.
Что это? Это нож.
What is it? It is a knife.

fînd

Ev çiyê? Ev **fînde**.
Bu nêdir? Bu şamdır.
Что это? Это свеча.
What is it? It is a candle.

zerafe

Ev çiyê? Ev **zerafeye**.
Bu nêdir? Bu zürafəđır.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.

gore

Ev çiyê? Ev **goreye**.
Bu nêdir? Bu corabdır.
Что это? Это носки.
What is it? It is a stocking.

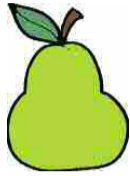

guh

Ev çiyê? Ev **guhe**.
Bu nêdir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Hh

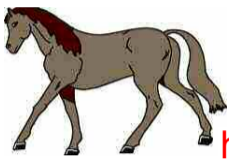
hirmê

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nêdir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.

hirc

Ev çîye? Ev hircê.
Bu nêdir? Bu ayıdır.
Что это? Это медведь.
What is it? It is a bear.

hesp

Ev çîye? Ev hespe.
Bu nêdir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a horse.

hêştir

Ev çîye? Ev hêştire.
Bu nêdir? Bu dævêdir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

li

dil

Ev çîye? Ev dile.
Bu nêdir? Bu ürêkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

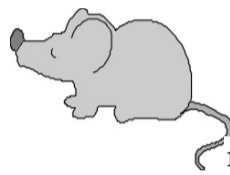
lepik

Ev çîye? Ev lepîke.
Bu nêdir? Bu əlcêkdir.
Что это? Это перчатки.
What is it? It is gloves.

ling

Ev çîye? Ev linge.
Bu nêdir? Bu qıçdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.

mişk

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nêdir? Bu siçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

îi

dîk

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nêdir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.

îsot

Ev çîye? Ev îsote.
Bu nêdir? Bu bibardır.
Что это? Это перец.
What is it? It is a pepper.

gustîl

Ev çîye? Ev gustîle.
Bu nêdir? Bu üzükdür.
Что это? Это кольцо.
What is it? It is a ring.

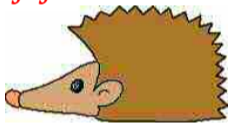

keştî

Ev çîye? Ev keştîye.
Bu nêdir? Bu gêmîdir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

Jj

jûjî

Ev çîye? Evjûjîye.
Bu nêdir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.

roj

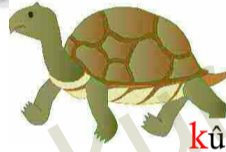
Ev çîye? Ev roje.
Bu nêdir? Bu günêşdir.
Что это? Это солнце.
What is it? It is the sun.

Kk

birek

Ev çîye? Ev bireke.
Bu nêdir? Bu mişardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.

kûsî

Ev çîye? Ev kûsiye.
Bu nêdir? Bu bağadır.
Что это? Это черепаха.
What is it? It is a tortoise.

lêv

Ev çîye? Ev lêve.
Bu nêdir? Bu dodaqdir.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.

lîmon

Ev çîye? Ev lîmone.
Bu nêdir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.

rojname

Ev çîye? Ev rojnameye.
Bu nêdir? Bu qəzetdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.

kevjal

Ev çîye? Ev keviale.
Bu nêdir? Bu xərcəngdir.
Что это? Это краб.
What is it? It is a crayfish.

kund

Ev çîye? Ev kunde.
Bu nêdir? Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is an owl.

kevçî

Ev çîye? Ev kevçîye.
Bu nêdir? Bu qaşığıdır.
Что это? Это ложка.
What is it? It is a spoon.

xezal

Ev çîye? Ev xezale.
Bu nêdir? Bu seyrandır.
Что это? Это джейран.
What is it? It is a deer.

kûlî

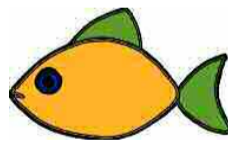
Ev çîye? Ev kûliye.
Bu nêdir? Bu çəyirtkədir.
Что это? Это саранча.
What is it? It is a grasshopper.

Mm

mûz

Ev çîye? Ev mûze.
Bu nêdir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.

masî

Ev çîye? Ev masîye.
Bu nêdir? Bu balıqdir.
Что это? Это рыба.
What is it? It is fish.

gamêş

Ev çîye? Ev gamêşe.
Bu nêdir? Bu samışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.

meymûn

Ev çîye? Ev meymûne.
Bu nêdir? Bu meymundur.
Что это? Это обезьяна.
What is it? It is a monkey.

Nn

nan

Ev çîye? Ev nane.
Bu nêdir? Bu çörəkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.

trên

Ev çîye? Ev trêne.
Bu nêdir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.

hûrbivîn

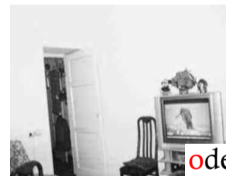
Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nêdir? Bu zərrəbındır.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.

reng

Ev çîye? Ev reñge.
Bu nêdir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

Oo

ode

Ev çîye? Ev Odeye.
Bu nêdir? Bu otaqdir.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.

otobûs

Ev çîye? Ev Otobûse.
Bu nêdir? Bu avtobusdur.
Что это? Это автобус.
What is it? It is a bus.

sol

Ev çîye? Ev sole.
Bu nêdir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

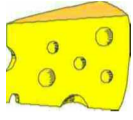

top

Ev çîye? Ev tOpe.
Bu nêdir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a ball.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Pp

penîr

Ev çiyey? Ev penîre.
Bu nədir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

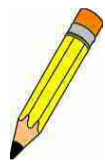
pîvaz

Ev çiyey? Ev pîvaze.
Bu nədir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is an onion.

perçemek

Ev çiyey? Ev perçemeye.
Bu nədir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

pênûs

Ev çiyey? Ev pênûse.
Bu nədir? Bu qələmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

Qq

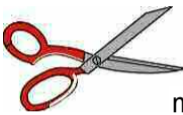

beq

Ev çiyey? Ev beqe.
Bu nədir? Bu qurbağadır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Ev çiyey? Ev qaze.
Bu nədir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

meqes

Ev çiyey? Ev meqese.
Bu nədir? Bu qaçıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

portqal

Ev çiyey? Ev portqale.
Bu nədir? Bu portağaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is an orange.

Rr

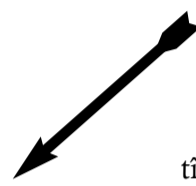
şêr

Ev çiyey? Ev şêre.
Bu nədir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

kêwrîşk

Ev çiyey? Ev kêwrîške.
Bu nədir? Bu dovşandır.
Что это? Это заяц.
What is it? It is a rabbit.

tîr

Ev çiyey? Ev tîre.
Bu nədir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is an arrow.

rovî

Ev çiyey? Ev roviye.
Bu nədir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss

sêv

Ev çiyey? Ev sêve.
Bu nədir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is an apple.

stêrk

Ev çiyey? Ev stêrke.
Bu nədir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звезды.
What is it? It is a star.

şûr

Ev çiyey? Ev şûre.
Bu nədir? Bu qilncdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.

şeh

Ev çiyey? Ev sheye.
Bu nədir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок.
What is it? It is a comb.

tiîr

Ev çiyey? Ev tiriye.
Bu nədir? Bu üzümdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

tûtî

Ev çiyey? Ev tûtiye.
Bu nədir? Bu tutuqşudur.
Что это? Это попугай.
What is it? It is a parrot.

se

Ev çiyey? Ev seye.
Bu nədir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

sêvik

Ev çiyey? Ev sêvike.
Bu nədir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

şîr

Ev çiyey? Ev şîre.
Bu nədir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.

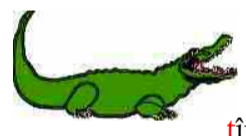
şûşe

Ev çiyey? Ev şûşeye.
Bu nədir? Bu şüşədir.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

pirtûk

Ev çiyey? Ev pirtûke.
Bu nədir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

tîmsah

Ev çiyey? Ev tîmsahe.
Bu nədir? Bu tîmsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

Uu

utî

Ev çiyey? Ev utiye.
Bu nədir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is an iron.

guh

Ev çiyey? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is an ear.

Ûû

bilûr

Ev çiyey? Ev bilûre.
Bu nədir? Bu tütəkdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

brûsk

Ev çiyey? Ev brûske.
Bu nədir? Bu ıldırımır.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightning.

Vv

çav

Ev çiyey? Ev çave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

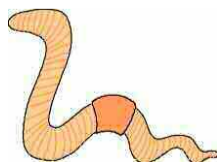
keVok

Ev çiyey? Ev keVoke.
Bu nədir? Bu göyörçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.

gul

Ev çiyey? Ev gule.
Bu nədir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

kurm

Ev çiyey? Ev kurme.
Bu nədir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

çûk

Ev çiyey? Ev çûke.
Bu nədir? Bu quşdur.
Что это? Это птица.
What is it? It is a sparrow.

dupişk

Ev çiyey? Ev dupişke.
Bu nədir? Bu əqrəbdir.
Что это? Это скорпион.
What is it? It is a skorpion.

bivir

Ev çiyey? Ev bivire.
Bu nədir? Bu baltadır.
Что это? Это топор.
What is it? It is an axe.

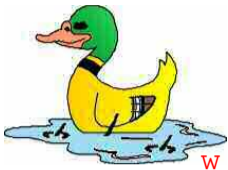
berçavik

Ev çiyey? Ev berçavike.
Bu nədir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки.
What is it? It is glasses.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Ww

werdek

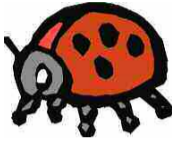
Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nêdir? Bu ökdêdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.

wêne

Ev çîye? Ev wêneye.
Bu nêdir? Bu şêkildir.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.

Xx

xalxalok

Ev çîye? Ev xalxaloke.
Bu nêdir? Bu arabüzendîr.
Что это?
Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.

xanî

Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nêdir? Bu evdir.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.

Yy

xîyar

Ev çîye? Ev xîyare.
Bu nêdir? Bu xiyardîr.
Что это? Это огурец.
What is it?
It is a cucumber.

heyve

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nêdir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

ew r

Ev çîye? Ev ewre.
Bu nêdir? Bu buluddur.
Что это? Это туча.
What is it? It is a cloud.

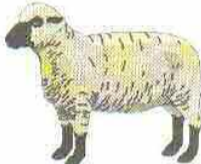
kew

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nêdir? Bu kêkîkîdir.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

xaç

Ev çîye? Ev xaç e.
Bu nêdir? Bu xaçdır.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.

berx

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nêdir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep.

1

yek

Ev çîye? Ev yeke.
Bu nêdir? Bu birdir.
Что это? Это единица.
What is it? It is a one.

çiya

Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nêdir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountain.

Zz

ziman

Ev çîye? Ev zimane.
Bu nêdir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.

zengil

Ev çîye? Ev zengile.
Bu nêdir? Bu zengîdir.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.

zerik

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nêdir? Bu vedrêdir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.

derzi

Ev çîye? Ev derziye.
Bu nêdir? Bu iynêdir.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

Парламент Ирака примет новые заявки от кандидатов в президенты

8 февраля парламент Ирака объявил о приеме новых заявок от кандидатов в президенты. Спикер парламента Мухаммед аль-Халбуси издал указ, в котором говорится, что новые кандидаты смогут подать свои заявки в течение следующих трех дней, начиная со среды, 9 февраля.

Решение было принято после того, как в минувший понедельник законодательный орган не смог избрать нового президента республики из числа зарегистрированных кандидатов.

Провал произошел после того, как основные парламентские блоки, включая "Движение садристов", "Демократическую партию Курдистана" (ДПК), Коалицию "Сияд" и проиранскую "Координационную структуру", бойкотировали голосование.

Как заявили политические партии, их бойкот был попыткой помочь сторонам прийти к консенсусу по единому кандидату перед голосованием.

ALFABÊ

N b/s	KURDÎ		Azerî	DİKARÎ BIXWÎNÎ
	ya bi tîpên latinî	ya bi tîpên kirîlî	Latinî	
1	Aa	Aa	Aa	Artêş, armanc, av, agir, azadî, adar, azerî, aram, artêş,
2	Bb	Бб	Bb	Bazîd, beran, berf, Baran, ba, bahoz, berbang, bedew, berx
3	Cc	Цц	Cc	Cûdî, cêr, ceş, Decle, Cefer, Cemîl, cêv, Cello,
4	Çç	Чч	Çç	Çekdar, çem, çar, çepik, çav, çeleng, çil,
5	Dd	Дд	Dd	Dayîk, dewr, dar, dest, Dara, dû, deh, defter, don, dîwar, dinê
6	Êê	Ее	Ee	Êlnûr, êvar, êzîng, êş, êlek, Êldar,
7	Ee	Яя	Əə	Enî, ewr, erê, Ewreman, Elî, elek, Elegez, Erzurum,
8	Ff	Фф	Ff	Ferat, frtone, Fariz, fil, fûtbol, Ferman, Firat, Fatma
9	Gg	Гг	Gg	Gerîlla, Gebar, genim, gellî, germ, golig, gore, goh
10	Hh	Нн	Hh	Hewlêr, havîn, hirç hêsir, hewar, havîn, hurmê, hesp
11	Îî	Ии	Ii	Îsal, îni, bîr, pîr, sîr, Îdrîs, Îsa, îcar, valî, Îbrahîm, Îran
12	Ii	Ьь	Iı	Kirin, birin, firîn, kirîn, Miraz, mirin, minminîk,
13	Jj	Жж	Jj	Jîyan, jûjî, Nûjîn, jor, jêr, jehr, jale, jajik, Janna,
14	Kk	Кк	Kk	Kurdistan, karker, kevan, Kemal, Kerkuk, Kerem, kelem
15	Ll	Лл	Ll	Lûr, legleg, gul, bilbil, dil, Laliş, Lêyla, lazim, lempe, limon
16	Mm	Мм	Mm	Mîdîa, merd, mêr, mêvan, masî, meş, Misir,
17	Nn	Нн	Nn	Nan, nêrî, nig, Nîva, nevî, ner, nav, nas, hinar, Hesên,
18	Oo	Оо	Oo	Osê, Oskan, dor, sor, Oric, ode, orxan, Oslo, Duhok
19	Pp	Пп	Pp	Par, piling, pîr, pola, pis, Paşa, Perîşan, pitî, petek, perçe
20	Qq	Qq	-	Quling, qawe, qîr, qelem, qaîş, qat, qeysî, Qasim, qesir, qend
21	Rr	Рр	Rr	Ro, Rostem, zer, ber, gerîlla, reş, ru, rast, ram, aram, zirav
22	Ss	Сс	Ss	Serok, Sîpan, Sencar, sêv, sor, sût, serî, saz, serbaz, Sefer, sê
23	Şş	Шш	Şş	Şoreş, şev, şe, şene, şêr, şûr, şapik, şalik, şirîn, sekir, şewaq
24	Tt	Тт	Tt	Tîr, tîrêj, tam, tas, tî, tendûr, Temam, temaşe, tîfing, top,
25	Ûû	Уу	Uu	Kûr û dûr, pênuş, hûr, şûr, nûr, bûyîn, çûyîn, bûyar
26	Ûu	Юю	Ûü	Gul, sur, dudu, guh, buhur, kurd, Kurdistan, guhdar, nuh
27	Vv	Вв	Vv	Vala, vrvêşî, vira, vîalî, av, valî, vajî, Vagîf, Van, vala, eva
28	Ww	Ww	-	War, welat, Weçîh, weşandin, Xwedê, Wezîr, Wekîl, walî
29	Xx	Xx	Xx	Xiyal, xewn, xanî, xurtî, Xelîl, xalo, xatî, Xalid, xaç, xêr, xas
30	Yy	Йй	Yy	Yasin, Yusif, Yagub, Yasemen, yeqîn, Yehya, yarmarka
31	Zz	Зз	Zz	Zozan, zer, zêr, zor, zengil, zend, zîv, zelal, Zîver, zêytûn

Директором муниципалитета Сулеймани впервые назначена женщина

Впервые в Сулеймани Региональное правительство Курдистана (КРГ) назначило женщину директором муниципалитета.

О назначении Лейлы Омар было объявлено 6 февраля в официальном указе, подписанном министром муниципалитетов и туризма КРГ Сасаном Авни. Ранее Омар занимала должность заместителя губернатора Сулеймани.

Впервые в истории муниципалитета Сулеймани женщина заняла высший административный пост.

В своей четырехлетней повестке дня 9-й кабинет КРГ намерен противодействовать любым формам дискриминации и попыткам минимизировать роль женщин в обществе.

"Жизненно важно, чтобы женщинам было разрешено вносить полноценный вклад в жизнь общества, экономики и на политической арене", — говорится в официально заявленной программе курдского правительства.

kurdistan.ru

Касем аль-Араджи: Из тюрьмы в Хасаке сбежали 20 особо опасных членов ИГ

Советник по национальной безопасности Ирака Касем аль-Араджи 10 февраля заявил, что 20 опасных заключенных членов "Исламского государства" (ИГ) сбежали в прошлом месяце во время нападения на тюрьму "Аль-Синаа" в сирийской провинции Хасака. Араджи сделал это заявление во время встречи с послом Европейского Союза Вилле Варжоло в Багдаде. Иракский советник по национальной безопасности раскритиковал ситуацию в тюрьмах Сирии, где содержится большое количество заключенных членов ИГ.

"Присутствие такого большого количества террористов в тюрьмах СДС ["Сирийских Демократических Сил"] с

плохими возможностями представляет постоянную опасность, если международное сообщество не будет выполнять свои обязанности". Он заявил, что "двадцати опасным террористам удалось побег из тюрьмы Хасаки".

20 января боевики ИГ атаковали тюрьму "Аль-Синаа", взорвав заминированный автомобиль. Это побудило заключенных устроить беспорядки. Столкновения между СДС и террористами продолжались почти 10 дней.

После СДС заявили: "Наши силы безопасности и вооруженные силы успешно завершили кампанию. Мы установили полный контроль над тюрьмой "Синаа", все мятежники сдались".

В отдельном заявлении СДС было сказано, что 40 их бойцов, 70 тюремных охранников и четверо мирных жителей были убиты. У СДС нет данных о том, сколько заключенных членов ИГ бежали, но 374 членов ИГ были убиты во время столкновений. Позже "Сирийская правозащитная организация" заявила, что более 100 заключенных членов ИГ, в том числе два лидера террористической группировки, бежали в Турцию или районы, находящиеся под контролем поддерживаемых Анкарой сирийских исламистских группировок.

kurdistan.ru

Премьер-министр Барзани и посол Нидерландов обсудили реформы пешмерга и иностранные инвестиции

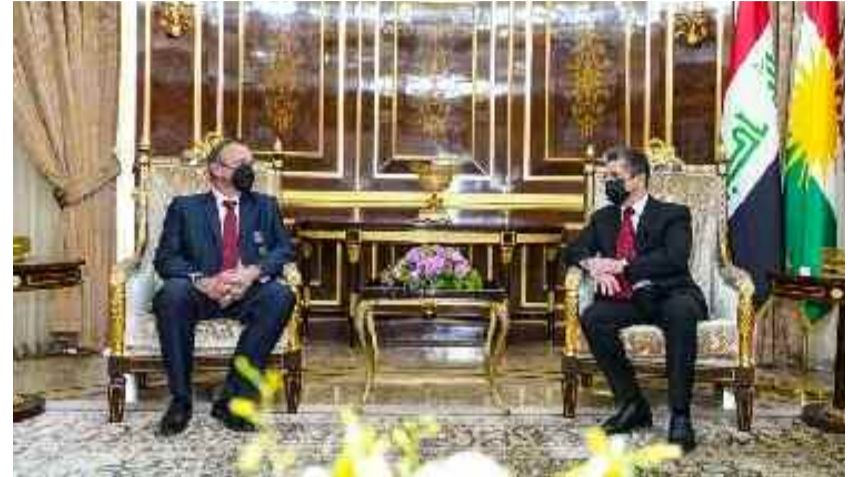
8 февраля премьер-министр Иракского Курдистана Масрур Барзани принял посла Нидерландов в Ираке Мишеля Рентенаара, чтобы обсудить реформы в министерстве пешмерга и иностранные инвестиции в регионе.

"Премьер-министр Барзани выразил благодарность Нидерландам за поддержку и инвестиции в Курдистан путем реализации нескольких проектов", — говорится в сообщении канцелярии премьер-министра. "Посол Нидерландов высоко оценил программу реформ девятого кабинета министров, особенно процесс реформ в министерстве пешмерга, и выразил стремление своей страны к дальнейшему

укреплению связей с Курдистаном".

Стороны также обменялись

Согласно пресс-релизу, курдский лидер и посол Нидерландов также обсудили про-

мнениями о последних политических событиях в Ираке, в том числе о процессе формирования нового правительства.

должающийся кризис с мигрантами и реакцию Регионального правительства Курдистана (КРГ) на решение этой проблемы.

kurdistan.ru

Власти Курдистана подписали меморандум для строительства первой железной дороги

Региональное правительство Курдистана (КРГ) и немецкая компания "Deutsche Bahn" в четверг, 10 февраля, подписали

ли подписать меморандум о взаимопонимании для первой фазы проекта... Это ознаменует новый этап в секторе обществен-

гация во главе с министром Абдулом Каримом посетила Берлин и начала переговоры с немецкой компанией.

Это будет первая железная дорога в Курдистане после того, как иракская железная дорога, соединяющая Эрбиль, Киркук и Багдад, вышла из строя в 1980-х годах.

9-й кабинет Регионального правительства Курдистана пообещал в своей четырехлетней повестке дня, что заложит основу железной дороги, чтобы улучшить инфраструктуру и расширить торговлю.

В 1905 году Ирак основал свою национальную железную дорогу, которая когда-то насчитывала 2272 километра, соединяя юг с севером и пересекая территорию Турции. Однако на протяжении десятилетий железная дорога в основном использовалась для перевозки торговых грузов. Также в четверг премьер-министр Масрур Барзани принял генерального директора "Deutsche Bahn" в Европе, на Ближнем и Среднем Востоке Винсента ван Хаутена, во время встречи подчеркнув важность железнодорожного проекта.

kurdistan.ru

Меморандум о взаимопонимании по строительству первой железной дороги, соединяющей города Иракского Курдистана.

Министр жилищного строительства Дана Абдул Карим заявил на пресс-конференции после церемонии подписания, что генеральный план железной дороги Курдистана был разработан в 2012 году, но вступает в силу в рамках планов 9-го кабинета КРГ по улучшению и развитию транспортной инфраструктуры Курдистана. "После 18 месяцев переговоров с немецкой компанией "Deutsche Bahn" мы смо-

го транспорта Курдистана", — сказал министр Абдул Карим.

Курдский министр отметил, что, поскольку для реализации проекта потребуется огромный бюджет, компания "Deutsche Bahn" поможет КРГ в разработке проекта, финансировании, реализации и эксплуатации железной дороги в будущем. Абдул Карим также поблагодарил премьер-министра Масрура Барзани за поддержку, которую тот оказал министерству в целом и проекту железной дороги Курдистана в частности.

В июле прошлого года деле-

"Благотворительный фонд Барзани" доставил помощь перемещенным семьям в Синджаре

8 февраля курдский "Благотворительный фонд Барзани" доставил гуманитарную помощь семьям перемещенных лиц в езидском Синджаре иракской провинции Ниневия. Глава офиса фонда в Синджаре Пир Даян сообщил в интервью "BasNews", что курдская организация доставила 1300 коробок с едой семьям перемещенных лиц, проживающим в лагере возле горы Синджар. По данным Пира Даяна, за последние несколько дней фонд доставил аналогичную гуманитарную помощь семьям в разных лагерях для вынужденных переселенцев в Курдистане.

В октябре 2020 года Эрбиль и Багдад достигли соглашения о нормализации ситуации в Синджаре в целях содействия возвращению перемещенных ези-

дов в их родные города и села. Однако федеральному правительству до сих пор не удалось реализовать сделку, поскольку нелегальные вооруженные формирования, дестабилизирующие ситуацию в этом районе, отказываются его покидать.

Премьер-министр Барзани осудил нападение на аэропорт в Саудовской Аравии

Премьер-министр Иракско-курдистана Масрур Барзани осудил совершенную в четверг атаку беспилотника на аэропорт

порт Абха в Саудовской Аравии, в результате которой несколько человек получили ранения.

Как сказано в заявлении возглавляемой Саудовской Аравией коалиции, борющейся с йеменской проиранской группировкой хуситов, саудовский аэропорт был поражен шрап-

нелью от начиненного взрывчаткой беспилотника, который был перехвачен системой ПВО.

"Я решительно осуждаю сегодняшнюю атаку на аэропорт Абха. Я обеспокоен недавним увеличением числа атак беспилотников, особенно на гражданскую инфраструктуру", — написал премьер-министр Барзани в Twitter. "Мои мысли с народом и правительством Саудовской Ара-

вии".

Согласно заявлению коалиции, в результате нападения на саудовский аэропорт пострадали 12 человек, в том числе двое граждан Саудовской Аравии, граждане Бангладеш, Непала, Индии, Филиппин и Шри-Ланки.

Телеканал "Al Arabiya" сообщил, что коалиция после атаки предупредила жителей столицы Йемена, Саны, контролируемой хуситами, чтобы они в течение следующих 72 часов избегали гражданских объектов, используемых в военных целях, пока она наносит удары по местам запуска беспилотников.

Террористическая атака также была осуждена советником США по национальной безопасности Джейком Салливаном, который подтвердил приверженность Вашингтона поддержке Саудовской Аравии в защите ее народа и территории.

kurdistan.ru

Беннет — Байдену: даже если соглашения с Ираном не будет, ничего страшного

Только сейчас становятся известны подробности получасовой телефонной беседы между премьер-министром Израиля Биньямином Нетаниягу и президентом США Джо Байденом.

Беседа состоялась поздно вечером 6 февраля. Как сообщил неназванный высокопоставленный источник в окружении премьер-министра, имеющий отношение к подготовке и проведению этой беседы, она была, большей частью, посвящена иранской ядерной проблеме. Несмотря на столь напряженную повестку, беседа, как рассказал источник, проходила легко и ничем не напоминала напряженные диалоги между Биньямином Нетаниягу и Бараком Обамой на эту тему.

По словам источника, Байден во время беседы часто шутил. Беннет тоже отвечал шутками. Несмотря на это, стороны не могли скрыть одна от другой, что по этому вопросу между Израилем и США имеются большие разногласия. Беннет призвал Байдена не возвращаться к ядерной сделке 2015 года. Он заявил, что даже если ядерное соглашение с Ираном не будет подписано, ничего страшного не произойдет. За этим не последует в обязательном порядке резкая эскалация конфликта или региональная война, как заявляют некоторые представители администрации США. Байден в ответ сказал, что не уверен, будет ли это так.

Беннет занимает по вопросам сделки самую "ястребиную" позицию: для него нынешнее состояние, когда сделки нет, предпочтительнее соглашения в любом варианте. Но он стремится не входить в конфронтацию с США, публично критикуя позицию Байдена, как это делал Нетаниягу в отношении Барака Обамы. При этом Байден вновь заверил Беннета, что США не пойдут на компромисс, у них есть свои "красные линии". Беннет высказал мнение, что договор отодвинет Иран от ядерного оружия на 3-5 лет, но взамен режим аятолл получит миллиарды, которые потратит на подрыв стабильности в регионе.

Ранее, в ходе американо-израильских консультаций по этому вопросу, Израилю ясно дали понять, что современные центрифуги, которые Иран не должен будет использовать, по условиям ядерной сделки 2015 года, уничтожены не будут. Они будут храниться на складах МАГАТЭ. Но на территории Ирана. В Израиле убеждены, что при таком способе хранения Иран может вернуть себе эти центрифуги за считанные дни.

Разногласия по ядерной сделке легли в основу той повестки, с которой в США отправился глава Совета по национальной безопасности Израиля Ээль Хульга. В любом случае, обеим сторонам ясно, что, если переговоры в Вене провалятся, израильско-американ-

ское сотрудничество должно быть тесным как никогда.

Венские переговоры между Тегераном и западными державами возобновились после того, как в Белом

доме президента Дональда Трампа (который в 2018 году вышел из переговорного процесса) сменил Джо Байден. Несмотря на то, что с тех пор были проведены 8 раундов переговоров, ни малейшего сближения между сторонами достигнуто не было.

Между тем, Иран не устает напоминать, что выступает на этих переговорах с позиций "стороны, которую спрашивают". Напомним, как уже рассказывал сайт "Детали", в среду, 9 февраля, Корпус стражей Исламской революции (КСИР) официально представил новую баллистическую ракету повышенной точности, способную пролететь расстояние до 1450 километров. Она работает на твердом топливе и, как утверждают ее разработчики, способна преодолеть системы ПВО.

Ракете дали оскорбительное для евреев название "Хайбар Шекан" (Khaybar Shekan, иногда пишется слитно) — "Разрушитель Хайбара". Хайбар — некогда процветающий оазис в Хиджазе, на западе Аравийского полуострова, где жили евреи, был завоеван отрядом мусульман под предводительством пророка Мухаммеда в 629 году н. э. В 641 году, уже после смерти пророка, евреи были изгнаны из Хайбара.

По неслучайному совпадению, в тот день, когда была представлена ракета, в Вене возобновились переговоры по ядерной программе Ирана. Напомним, что Иран категорически отказывается включать в повестку этих переговоров еще и свою ракетную программу, настаивая на том, что это его суверенное право — создавать средства доставки любого оружия. В настоящее время у Ирана имеются ракеты с дальностью полета до 2000 километров, что позволяет им достичь Израиля.

kurdistan.ru

Премьер-министр Ирака и канцлер Германии обсудили сотрудничество в сфере безопасности

Премьер-министр Ирака Мустафа аль-Казими 10 февраля провел телефонный разговор с канцлером Германии Олафом Шольцем, обсудив сотрудничество в области безопасности между Багдадом и Берлином.

Офис Казими сообщил в пресс-релизе, что во

время телефонного разговора обсуждались двусторонние отношения между Ираком и Германией, и премьер-министр выразил пожелание, чтобы связи между двумя странами "стали свидетелями дальнейшего прогресса и процветания".

Премьер-министр Ирака "указал на важность участия Германии в войне с терроризмом, в которой Ирак играет роль первого ответчика", также подчеркнув важность сотрудничества в области безопасности и разведки.

Казими "подтвердил, что иракский рынок приветствовал немецкие компании и инвестиции".

"Также обсуждались условия жизни иракских иммигрантов и меры, принимаемые для обеспечения их безопасности", говорится в пресс-релизе.

Германия является ключевым членом возглавляемой США Международной коалиции по борьбе с "Исламским государством" (ИГ) в Ираке и Сирии с 2014 года, когда террористическая группировка напала на эти две страны.

В прошлом месяце Берлин принял решение завершить свою военную миссию в Сирии, сохранив при этом до 500 военнослужащих в Ираке до конца октября 2022 года. Этот шаг был высоко оценен и одобрен высшими должностными лицами Ирака и Иракского Курдистана.

kurdistan.ru

Иракский премьер прибыл в Мейсан на фоне усиливающихся межплеменных конфликтов и увеличения оборота наркотиков

Премьер-министр Ирака Мустафа аль-Казими 9 февраля посетил южную провинцию Мейсан, где идут непрекращающиеся межплеменные конфликты и растет оборот наркотиков. В заявлении пресс-службы Казими сказано, что премьера сопровождают министры обороны и внутренних дел.

Днем ранее Казими приказал создать Оперативное командование Мейсана и назначил генерал-майора Мохаммада Зубайди его руководителем. Несколько дней назад в Мейсане неизвестными вооруженными людьми был убит один из самых известных судей, занимающихся делами, связанными с наркотиками, Ахмед Фейсал. Власти заявили, что ведется расследование, но пока никто не арестован. В сентябре еще один судья, занимавшийся делами о наркотиках в той же провинции, пережил покушение. Майсан, расположенный на иранской границе, известен как один из центров незаконного оборота наркотиков. Из Мейсана они распространяются в другие части Ирака.

Вооруженные конфликты между местными племенами превращаются в еще один источник насилия. По данным властей, за последние четыре года в ходе столкновений между различными племенами в регионе было убито более 1000 человек.

kurdistan.ru

ДИПЛОМАТ

№ 06 (470) 8 - 14 февраля 2022-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Масуд Барзани и представители ЕС обсудили усилия по формированию правительства Ирака

8 февраля президент Кургдистана (ДПК) Масуд Барзани принял главу Представитель

тельства Европейского Союза в Курдистане Мари Парет для обсуждения текущего процесса формирования нового иракского правительства.

"На встрече обсуждались последние события в политическом процессе и конституционные шаги по формированию нового иракского правительства", — говорится в пресс-релизе штаб-квартиры Барзани. Стороны также подчеркнули важность усилий по преодолению препятствий и проблем, стоящих перед политическим процессом в Ираке. kurdistan.ru

Иран предостерег Садр о возрождении ИГ из-за политических разногласий в Ираке

Во вторник, 8 февраля, во время встречи с иракским шиитским лидером Муктадой ас-Садром командующий иранскими силами "Аль-Кудс" Исмаил Каани предупредил, что политический раскол в Ираке может привести к возрождению "Исламского государства" (ИГ) в стране. Об этом говорится в сообщении, опубликованном в четверг, 10 февраля.

Несколько источников сообщили "Asharq Al-Awsat", что Каани передал опасения Тегерана по поводу "неприемлемых последствий" в случае распада шиитских сил, включая возможность "нового вторжения [ИГ] согласно иностранному заговору".

В отчете также цитируется политический источник, который говорил с делегацией, сопровождавшей Каани, и который сообщил, что иранский командующий заверил Садра, что Тегеран не возражает против правительства, которое он

хочет сформировать. И что Иран весьма заинтересован в получении реалистичных гарантий того, что национальной безопасности Тегерана ничто не будет угрожать.

Возглавляемое Муктадой ас-Садром шиитское "Движение Садритов", получившее 73 места на последних парламентских выборах и сформировавшее коалицию с крупнейшими курдскими и суннитскими фракциями, намерено

сформировать "правительство национального большинства", которое, возможно, не оставит шансов для участия проиранской "Координационной структуры" в следующем правительстве.

Однако "Координационная структура" призвала политические блоки возобновить переговоры о формировании нового правительства, чтобы найти выход из нынешнего политического тупика. kurdistan.ru

СДС задержали двух террористов-смертников в Дейр-эз-Зоре

Возглавляемые курдами Сирийские Демократические Силы (СДС) захватили двух террористов-смертников "Исламского государства" (ИГ) в сирийской провинции Дейр-эз-Зор.

"Наш военный совет группировки СДС в Хаджине арестовал двух террористов ДАИШ [ИГ] с поясами со взрывчаткой, которые готовились к совершению терактов в городе Дибан, в вос-

точной части провинции Дейр-эз-Зор", — говорится в заявлении пресс-службы группировки СДС, опубликованном 7 февраля. "Было конфисковано оружие, боеприпасы и средства связи, а также документы, подтверждающие, что они прибыли из районов, находящихся под оккупационным контролем Турции на севере Сирии".

Коалиция, возглавляемая

США, подтвердила отчет в своем заявлении в Твиттере.

"Благодаря постоянной кампании против ДАИШ, проводимой нашими партнерами из СДС, возможности ДАИШ значительно пострадали. Вместе мы по-прежнему твердо привержены нашей общей цели — обеспечению безопасности и прочного поражения ДАИШ", сказано в заявлении коалиции. kurdistan.ru

Сирийские курды являются неотъемлемой частью народа Сирии

Посол России в Сирии Александр Ефимов 9 февраля в интервью РИА новости рассказал о позиции в отношении сирийских курдов.

Дипломат заявил: "Наша позиция по данному вопросу хорошо известна: Россия исходит из того, что сирийские курды являются неотъемлемой частью народа Сирии. Поэтому мы последовательно выступаем в поддержку диалога между курдской администрацией и Дамаском, в частности, по вопросам будущего обустройства их общей родины. Не секрет, что наша страна по различным каналам способствовала налаживанию и осуществлению контактов между этими сторонами, которые высоко оценивают российские посреднические усилия на данном направлении. Контакты с ними продолжаются. Напомню, что, например, только в 2021 году в Москве дважды (в сентябре и ноябре) принимали председателя Исполкома Совета демократической Сирии Ильхам Ахмед. В повестку для переговоров с ней входило и предметное обсуждение вопросов, связанных с налаживанием диалога курдов с Дамаском. Кстати, и на данном направлении дела пойдут значительно лучше, если из САР уйдут все незаконно находящиеся в стране иностранные силы и Дамаск сможет восстановить свой суверенитет на всей национальной территории, включая, естественно, Заевфратье".

EADaily напоминает, что союзные США "Сирийские демократические силы" состоят в основном из курдов. kurdistan.ru

Эрбиль: силы безопасности арестовали троих мужчин за контрабанду нефти

Силы безопасности Иракского Курдистана арестовали группу из трех человек за контрабанду нефти в провинции Эрбиль. Как сообщается в

заявлении опубликованном в среду, 9 февраля, подозреваемые, один из которых является членом контртеррористического подразделения, связанного с партией "Патриотический союз Курдистана" (ПСК), проделали дыру в нефтепроводе в городе Куштапа провинции Эрбиль. Все трое были задержаны в селе Дозалла. По факту кражи начато расследование. Подозреваемые взяты под стражу, их автоцистерна конфискована. kurdistan.ru

ТӘСІСÇІ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLĒMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXİR СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Baş redaktorun müavini:

Ramiz Qərib

Xüsusi müxbir:

Tariyel Cəlil

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə

S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakı Az1040, soyaq

S.Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица

С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar

mərkəzində yığılıb səhifələnilib və

"Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.

e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500